

<p>ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΒΗ</p>	<p>Η σχέση της γονεϊκής συμμετοχής με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών</p> <p>ΒΕΡΤΟΥΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ</p>
<p>ΠΘ</p>	<p>MSc</p> <p>2017</p>

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Η σχέση της γονεϊκής συμμετοχής με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών

του
Βερτουδάκη Βασίλειου

Μεταπτυχιακή Διατριβή που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχολογία της Άσκησης και του Αθλητισμού» του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Εγκεκριμένο από το καθηγητικό σώμα:

1^{ος} Επιβλέπων Καθηγητής: Μάριος Γούδας, Καθηγητής

2^{ος} Επιβλέπων Καθηγητής: Αντώνης Χατζηγεωργιάδης, Αναπληρωτής Καθηγητής

3^{ος} Επιβλέπων Καθηγητής: Νίκος Κομούτος - Ζουρμπάνος, Επίκουρος Καθηγητής

Τρίκαλα, Ελλάδα 2017

Δήλωση του Συντάκτη/Συγγραφέα

Η προκείμενη εργασία έχει συνταχθεί από την πρωτότυπη δουλειά μου και δεν περιλαμβάνει υλικό δημοσιευμένο προηγουμένως ή γραμμένο από άλλο πρόσωπο εκτός της δέουσας βιβλιογραφικής αναφοράς που έχει γίνει εντός του κειμένου. Έχω εκθέσει σαφώς τη συνεισφορά κοινών συγγραφικών έργων τα οποία έχω συμπεριλάβει στην εργασία μου.

Έχω εκθέσει σαφώς τη συνεισφορά άλλων συνολικά, συμπεριλαμβανομένων της στατιστικής βοήθειας, του σχεδίου έρευνας, της ανάλυσης δεδομένων, τις σημαντικές τεχνικές διαδικασίες, την επαγγελματική συντακτική νοθεσία και οποιαδήποτε άλλη πρωτότυπη ερευνητική εργασία χρησιμοποιήθηκε ή αναφέρθηκε στην εργασία μου. Το περιεχόμενο της εργασίας μου είναι αποτέλεσμα της δουλειάς που έχω αναλάβει από την έναρξη της έρευνάς μου ως υποψήφιος ανώτατου πτυχίου και δεν περιλαμβάνει ουσιαστικό κομμάτι εργασίας που έχει κατατεθεί ώστε να πιστοποιήσει την απονομή κάποιου άλλου πτυχίου ή διπλώματος σε οποιοδήποτε πανεπιστήμιο ή τριτοβάθμιο ίδρυμα. Έχω εκθέσει σαφώς, ποια στοιχεία στην εργασία μου, εάν υφίστανται, έχουν κατατεθεί για να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις κάποιου άλλου πτυχίου.

Αναγνωρίζω ότι ηλεκτρονικά και τυπωμένα αντίγραφα πρέπει να υποβληθούν στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Αναγνωρίζω ότι τα πνευματικά δικαιώματα όλου του υλικού που περιέχονται στην εργασία μου ανήκει στον/ους δικαιούχο/ους των πνευματικών δικαιωμάτων αυτού του υλικού.

Ευχαριστίες

Για τη συγγραφή της παρούσας εργασίας μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω πρωτίστως και ιδιαίτερα τον καθηγητή μου και επόπτη μου κ. Μάριο Γούδα για την σημαντική βοήθεια και την αμέριστη υποστήριξή του καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου διατριβής . Επιπρόσθετα δεν θα μπορούσα να ξεχάσω τους δύο λοιπούς επιβλέποντες Καθηγητές μου, τον κ. Αντώνη Χατζηγεωργιάδη και τον κ. Νίκο Κομούτο – Ζουρμπάνο, οι οποίοι με τα σχόλια, τις παρατηρήσεις και τις διορθώσεις τους, βοήθησαν τα μέγιστα για να φτάσει στην τελική της μορφή η παρούσα διπλωματική διατριβή. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου που από την αρχή με στήριξε με κάθε δυνατό και αδύνατο μέσο. Τέλος, θα ήθελα να δώσω και τις θερμές μου ευχαριστίες στους φίλους μου Κική, Βαγγέλη, Αντωνία και Γαλήνη που χωρίς την ηθική και την ψυχολογική τους υποστήριξη δεν θα έφτανα μέχρι το τέλος. Τους ευχαριστώ όλους από καρδιάς.

Περιεχόμενα

Περίληψη	6
Abstract	8
1. Εισαγωγή	9
Ερευνητικός σκοπός και στόχοι.....	10
Σημαντικότητα της έρευνας.....	11
Περιορισμός της έρευνας.....	11
2. Βιβλιογραφική ανασκόπηση	12
Γονεϊκή συμμετοχή στον αθλητισμό.....	12
Θεωρία Προσδοκίας – Αποτελέσματος.....	24
Μοντέλο Μετακίνησης αθλητών καριέρας.....	26
Αντιλαμβανόμενη Ικανότητα Νεαρών Αθλητών και Γονείς.....	29
Η παρούσα εργασία.....	30
3. Μέθοδος	31
Συμμετέχοντες.....	31
Έγκριση Ερευνητικής Διαδικασίας.....	31
Ερωτηματολόγια αξιολόγησης.....	31
Διαδικασία	33
Ανάλυση Δεδομένων.....	33
4. Αποτελέσματα	35
5. Συζήτηση	42
6. Συμπεράσματα και προτάσεις	45
Βιβλιογραφία.....	46

Παράρτημα.....54

Περίληψη

Η συμμετοχή των γονέων στην αθλητική σταδιοδρομία των νεαρών αθλητών μπορεί να διακριθεί, είτε ως θετική, όπου οι γονείς υποστηρίζουν τους νέους αθλητές, είτε ως αρνητική, όπου οι γονείς ασκούν μεγάλη πίεση στους αθλητές τους (Leff & Hoyle, 1995). Η βιβλιογραφία προτείνει ότι η συμπεριφορά των γονέων (πίεση, υποστήριξη) μπορεί να επηρεάσει τα κίνητρα των παιδιών - αθλητών τους (Brustad, 1996). Η παρούσα μελέτη εξέτασε τη σχέση της υποστήριξης και πίεσης που λαμβάνουν οι νεαροί αθλητές από τους γονείς τους με τις διαστάσεις της εσωτερικής παρακίνησης όπως η ευχαρίστηση, η προσπάθεια / ενδιαφέρον, η αντιλαμβανόμενη ικανότητα και η ένταση / πίεση. Επιπλέον, εξετάστηκαν οι διαφορές ως προς τις αντιλήψεις των παιδιών που ζουν με τις οικογένειές τους και των παιδιών που διαμένουν μακριά από αυτές και ζουν στους ξενώνες φιλοξενίας μιας ακαδημίας ποδοσφαίρου σχετικά με τη συμμετοχή των γονέων τους στο άθλημά τους. Συμμετείχαν 126 ποδοσφαιριστές ηλικίας 12-17 ετών, οι οποίοι κατηγοριοποιήθηκαν σε δύο διαφορετικές ομάδες: οι συμμετέχοντες που ζούσαν μαζί με τους γονείς τους στην πόλη (N = 78) και οι συμμετέχοντες που ζούσαν στον ξενώνα της ακαδημίας ποδοσφαίρου έχοντας μετακινηθεί από άλλες πόλεις της Ελλάδας (N = 48). Οι αθλητές συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο γονεϊκής εμπλοκής (Leff & Hoyle, 1995), το Intrinsic Motivation Inventory (IMI, Ryan 1982) και μία ερώτηση για τη μέτρηση της συγκριτικής αντιλαμβανόμενης ποδοσφαιρικής ικανότητας (Kanters, Boccato και Casper, 2008). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας η στήριξη του πατέρα ως διάσταση της γονεϊκής συμμετοχής φαίνεται πως επηρεάζει θετικά την ευχαρίστηση και την προσπάθεια της προπόνησης των παιδιών, αλλά και την προσπάθεια που δήλωσαν ότι καταβάλουν τα παιδιά στους αγώνες και την αντιλαμβανόμενη ικανότητά τους στους αγώνες. Επίσης, φαίνεται πως η πίεση από πλευράς του πατέρα επηρεάζει αρνητικά τόσο την προσπάθεια των παιδιών στις προπονήσεις όσο και την αντιλαμβανόμενη ικανότητά τους στους αγώνες ποδοσφαίρου. Τέλος, όσον αφορά τις διαφορές ανάμεσα στα παιδιά που ζουν με τις οικογένειές τους και στα παιδιά που έχουν μετακομίσει στους ξενώνες φιλοξενίας της ακαδημίας ποδοσφαίρου φαίνεται πως ο τόπος κατοικίας επηρεάζει δύο μεταβλητές. Η μία αφορά την αντιλαμβανόμενη συγκριτική ποδοσφαιρική ικανότητα των παιδιών, η οποία φαίνεται ότι είναι υψηλότερη στα παιδιά που ζουν στους ξενώνες φιλοξενίας και η πίεση από τον

πατέρα που φαίνεται να είναι υψηλότερη στα παιδιά που ζουν μαζί με τις οικογένειές τους σε σχέση με τα παιδιά που ζουν μακριά από τους γονείς τους.

Abstract

Parental participation in athletic career of young athletes can be distinguished either as positive, where parents support young athletes or as negative where parents put pressure to their athletes. The literature suggests that parents' behavior (pressure, support) can influence children's- athletes' motives. The present research examined the relation between support and pressure that athletes receive from their parents regarding the dimensions of internal motivation such as enjoyment, effort, perceived competency and tension/pressure. Furthermore, difference in perceptions between the athletes who live with their families and those who d moved and live at the guest's house of a football academy were examined . One hudred and twenty six footballers of age 12-17 participated in the study. They were categorized in two different groups. The participants who were living with their parents (N=78) and the participants who were living at the guest house of the academy.. The athletes completed the questionnaire of Parental Involvement (Leff & Hoyle, 1995), the Intrinsic Motivation Inventory (IMI, Ryan 1982) and responded to one question regarding comparative perceived football ability. According to results, father's support is positively related to enjoyment and effort in training children but also to the effort at football matches. Finally, it seems that pressure from father is negatively related to effort in training and perceived competence at football matches. Also, concerning the differences of those children who live with their families and those who have moved to the guest houses of the football academy it seems that the place of residence influences two variables. The one concerns the perceived comparative ability of football which is higher for children who live at the guests houses while the pressure of father seems to be higher for the athletes who live with their families in relation to the children who live away from their parents.

1. Εισαγωγή

Το αθλητικό τρίγωνο ή η «αθλητική» τριάδα είναι η εννοιολογικοποίηση της ολοκληρωμένης αθλητικής εμπειρίας των παιδιών. Το αθλητικό τρίγωνο αποτελείται από τον προπονητή, τους γονείς και τον ίδιο τον αθλητή. Κάθε μέρος αυτού του τριγώνου έχει τους δικούς του ρόλους, τις δικές του ευθύνες και συμπεριφορές που απαιτούνται, ώστε η αθλητική εμπειρία να είναι ουσιαστική και θετική. Οι προπονητές οφείλουν να παρέχουν ένα ασφαλές περιβάλλον στους αθλητές, καθώς και θετικά βιώματα και εμπειρίες και να τους διδάσκουν τον ηθικό κώδικα του αθλητισμού. Οι αθλητές οφείλουν να ακολουθούν τις προπονητικές συμβουλές και καθοδηγήσεις, να προπονούνται, να παίρνουν μέρος στους αγώνες και να προσπαθούν για το καλύτερο αποτέλεσμα. Οι γονείς οφείλουν να συμπεριφέρονται υποστηρικτικά και όχι επικριτικά προς τους προπονητές και αθλητές, να παραβρίσκονται στους αγώνες των παιδιών τους όσο περισσότερο γίνεται και να διασφαλίζουν (όταν αυτό απαιτείται) τις ασφαλείς μετακινήσεις τους, τον αθλητικό εξοπλισμό και την ένδυση αλλά και να συνεισφέρουν στην απόλαυση των παιδιών από την ενασχόληση με τον αθλητισμό.

Οι σχέσεις μεταξύ των μερών του τριγώνου έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη προσέγγιση του αθλητισμού από τα παιδιά. Οποσδήποτε γονείς και προπονητές θέλουν ό,τι καλύτερο για τα παιδιά, αλλά αν η σχέση της δυάδας προπονητή – γονέα είναι ανταγωνιστική, τότε αυτό μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τον αθλητή και να τον κάνει μέχρι και να παρατήρει την αθλητική του δραστηριότητα. Για να αποφευχθεί κάτι τέτοιο, προπονητές και γονείς οφείλουν να έχουν κατανόηση για τις προσδοκίες του ενός και του άλλου, ενώ είναι καθήκον του προπονητή να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τους γονείς του αθλητή και να χτίζει σχέσεις εμπιστοσύνης (Holden, Forester, Keshock και Pugh, 2015).

Η πλειοψηφία των ερευνητικών αποτελεσμάτων δείχνει πως οι γονείς παίζουν καθοριστικό ρόλο στη συμμετοχή των παιδιών τους στα αθλήματα, ωστόσο δεν υπάρχει σημαντική έρευνα γύρω από την κοινωνικοποίηση της οικογένειας στην Ελλάδα στο πλαίσιο του αθλητισμού.

Η παρούσα εργασία έχει στόχο την διερεύνηση της επιρροής των γονέων στη συμμετοχή των νέων σε αθλήματα και αποτελείται από δυο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό. Στο θεωρητικό μέρος γίνεται βιβλιογραφική ανασκόπηση των

θεωρητικών προσεγγίσεων για την εμπλοκή των γονέων στα αθλήματα και τις αθλητικές δραστηριότητες των παιδιών τους. Παρουσιάζονται οι διάφορες θεωρίες ανάλογα με τους στόχους της κάθε έρευνας χωριστά., δηλαδή αν οι ίδιοι οι γονείς αθλούνται και γίνονται πρότυπο για τα παιδιά τους, έρευνες σχετικά με την πίεση και την ενθάρρυνση των γονιών στα παιδιά, έρευνες για την γονική συμπλοκή, εξετάζοντας μόνο τους γονείς, άλλες εξετάζοντας πως τα παιδιά βιώνουν την εμπλοκή αυτή και έρευνες με μεικτά ερωτηματολόγια γονέων – παιδιών. Ακολουθεί η θεωρία προσδοκίας – αποτελέσματος που βασίζεται στην κοινωνική θεωρία της μάθησης και το μοντέλο μετακίνησης αθλητών καριέρας, σύμφωνα με το οποίο μια επιτυχημένη μετακίνηση αυξάνει τις πιθανότητες ενός αθλητή να έχει μια επιτυχημένη αθλητική καριέρα, ενώ αντίθετα αποτυχία στη διαχείριση μετακίνησης οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες. Παράλληλα, η οικογένεια αποτελεί έναν από τους εξωτερικούς παράγοντες επίδρασης του μοντέλου αυτού. Τέλος παρουσιάζονται οι έρευνες για την αντιλαμβανόμενη ικανότητα νεαρών αθλητών και γονέων που δείχνουν ότι σε γενικές γραμμές τα παιδιά που αντιλαμβάνονται ότι οι γονείς εκτιμούν τις προσπάθειες τους στον αθλητισμό, τείνουν να έχουν μεγαλύτερη αντίληψη για την αθλητική και σωματική τους ικανότητα, σε σχέση με τα παιδιά που αντιλαμβάνονται μικρού βαθμού γονεϊκή εκτίμηση.

Ερευνητικός σκοπός και στόχοι

Ο ερευνητικός σκοπός της προτεινόμενης μελέτης είναι να διερευνηθεί **η σχέση της γονεϊκής συμμετοχής με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών.**

Οι επιμέρους στόχοι είναι οι εξής:

1. Εξέταση της σχέσης των δυο διαστάσεων της γονεϊκής συμμετοχής (πίεση, υποστήριξη) με α) την ευχαρίστηση β) την προσπάθεια / ενδιαφέρον γ) την αντιλαμβανόμενη ικανότητα δ) την πίεση / ένταση στις προπονήσεις και στους αγώνες ποδοσφαίρου.
2. Εξέταση των διαφορών στη γονεϊκή υποστήριξη και στην παρακίνηση μεταξύ των παιδιών που ζουν με τις οικογένειες τους και αυτών που έχουν μετακομίσει στην Ακαδημία.
3. Εξέταση της επίδρασης της αντιλαμβανόμενης συγκριτικής ποδοσφαιρικής ικανότητας στη σχέση μεταξύ γονεϊκής συμμετοχής με την εσωτερική παρακίνηση.

Σημαντικότητα έρευνας

Αν και έχουν γίνει αρκετές και σημαντικές έρευνες σχετικά με τη συμμετοχή των γονέων στα αθλήματα και πως αυτή επηρεάζει τα παιδιά, υπάρχει ένα βιβλιογραφικό κενό, όσον αφορά την επίδραση των γονέων στα παιδιά τους στην Ελλάδα που έχουν μετακινηθεί μακριά από τις οικογένειες τους για μια Ακαδημία ποδοσφαίρου και των παιδιών που μένουν με την οικογένεια τους αλλά πηγαίνουν στην Ακαδημία. Επιπλέον εξετάζονται οι διαφορές μεταξύ των δυο αυτών ομάδων των παιδιών, όσον αφορά την εσωτερική παρακίνηση (ευχαρίστηση -πίεση) από τους γονείς τους, τόσο στις προπονήσεις, όσο και στους αγώνες ποδοσφαίρου.

Περιορισμός της έρευνας

Η παρούσα έρευνα περιορίστηκε στο ηλικιακό γκρουπ παιδιών - εφήβων 12-17 ετών και λόγω έκτασης της μελέτης και γιατί σε παιδιά κάτω των 12 ετών πιθανόν οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου να μην ήταν κατανοητές. Επίσης η εργασία μελέτησε μόνον τις απόψεις των παιδιών και των εφήβων και δεν υπάρχουν επίπεδα συμφωνίας με γονείς. Τέλος στην έρευνα συμμετείχαν νεαροί αθλητές από μια ακαδημία ποδοσφαίρου και αυτό περιορίζει την γενικευσιμότητα της έρευνας.

2. Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνει γενικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την γονεϊκή συμμετοχή στον αθλητισμό, την θεωρία Προσδοκίας – Αποτελέσματος, ένα θεωρητικό μοντέλο στα πλαίσια της κοινωνικής θεωρίας της μάθησης που μελετά τις σχέσεις των δυο κοινωνικών γνωστικών κατασκευών: του προσδοκώμενου αποτελέσματος και της προσδοκώμενης αποτελεσματικότητας. Επίσης παρουσιάζονται το μοντέλο μετακίνησης αθλητών καριέρας, σύμφωνα με το οποίο η μετακίνηση - ως μια δυναμική διαδικασία - επηρεάζει την αθλητική επίδοση των νεαρών αθλητών, αλλά και οι θεωρητικές προσεγγίσεις της αντιλαμβανόμενης ικανότητας νεαρών αθλητών σε σχέση με τους γονείς, δηλαδή πως οι νεαροί αθλητές αντιλαμβάνονται τη γονεϊκή εμπλοκή, θετικά ή αρνητικά.

Γονεϊκή συμμετοχή στον αθλητισμό

Όσον αφορά τον αθλητισμό, οι γονείς παρακολουθούν τη συμμετοχή των παιδιών τους στα αθλήματα, ιδιαίτερα στα ανταγωνιστικά, διότι αποτελεί βασική συνιστώσα της συνολικής κοινωνικοποίησης των παιδιών τους (Coakley, 2006). Οι γονείς εγγράφουν τα παιδιά τους στον αθλητισμό για διάφορους λόγους. Παρόμοια με άλλους τομείς της ζωής (σχολείο, παρέες, διατροφικές συνήθειες), στόχος των γονέων είναι να προσφέρουν στα παιδιά τα περιβάλλοντα εκείνα που θα τα επιτρέψει να αναπτύξουν και να υιοθετήσουν συνήθειες και ικανότητες για έναν υγιή, υπεύθυνο και αυτόνομο τρόπο ζωής (Hutchinson, Baldwin και Caldwell, 2003). Η δέσμευσή των γονιών στη δημιουργία κατάλληλων περιβαλλόντων ενίοτε απαιτεί σημαντικές δαπάνες, τόσο σε χρόνο όσο και σε χρήμα (Chafetz & Kotarba, 1995; Duncan, 1997; Hellstedt, 1995).

Η συμμετοχή των γονέων στα αθλήματα των παιδιών τους είναι μια μορφή γενικότερης οικογενειακής κοινωνικοποίησης και στη βάση αυτή έχει μελετηθεί η ακαδημαϊκή απόδοση, η κοινωνική ανάπτυξη και η ηθική ανάπτυξη του παιδιού. Μέσα από τις πεποιθήσεις και τις πρακτικές τους, οι γονείς διδάσκουν στα παιδιά τους αξίες και τους παρέχουν ευκαιρίες για επιλογές διαφορετικών δραστηριοτήτων και στόχων (Eccles, 1993; Maccoby & Martin, 1983). Ο Yussuff για παράδειγμα

συμπέρανε ότι οι γονείς αποτελούν σημαντικό παράγοντα στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης των παιδιών στα αγωνιστικά σπορ. Η έρευνα του σε 261 αγόρια υψηλού αθλητικού επιπέδου σε διάφορα αθλήματα έδειξε ότι οι περισσότεροι αθλητές δέχονταν κίνητρα από τους πατεράδες τους για να συμμετέχουν σε αθλήματα, οι οποίοι συνεισέφεραν αγοράζοντας τους εξοπλισμό, συνοδεύοντας τους στον αθλητικό χώρο, συμβουλευοντας και επαινώντας τους δημοσίως.

Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για τους οποίους η οικογένεια παίζει σημαντικό ρόλο στις αθλητικές ενασχολήσεις των παιδιών. Πρώτον, μεγάλο ποσοστό του χρόνου των παιδιών είναι μέσα στην οικογένεια, ειδικά στην παιδική και εφηβική ηλικία. Δεύτερον, τα μέλη της οικογένειας παίζουν πολλούς ρόλους, όπως του «προπονητή», του χρηματοδότη, του θεατή. Τρίτον, επειδή ο αθλητισμός κινείται σε ένα κοινωνικό πλαίσιο, οι γονείς έχουν αρκετές ευκαιρίες να παρέχουν άμεση και εξειδικευμένη ανατροφοδότηση στα παιδιά τους (Scanlan, Simons, Carpenter, Schmidt και Keeler 1993). Μέσω αυτής της ανατροφοδότησης, οι γονείς μπορούν να επηρεάσουν θετικά την ευχαρίστηση των παιδιών τους αναφορικά με τον αθλητισμό και την ανάπτυξη της αυτό-αντίληψής τους (Brustad, 1996). Παρόλα αυτά, μη ρεαλιστικές προσδοκίες και πίεση μπορεί να οδηγήσουν σε αρνητικά αποτελέσματα.

Μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι δραστηριότητες κοινωνικοποίησης που οργανώνουν οι γονείς για τα παιδιά τους, όσον αφορά τον αθλητισμό, προβλέπουν και τις μελλοντικές επιλογές αθλητικής δραστηριότητας (Fredericks & Eccles, 2005). Αρκετές μελέτες έχουν επιβεβαιώσει ότι η μητρική εμπλοκή - με τη μορφή της συναισθηματικής στήριξης και του ρόλου της - σχετίζεται θετικά, τόσο με την ευχαρίστηση όσο και με τα επίπεδα συμμετοχής (Babkes & Weiss, 1999; Brustad, 1993, 1996; Fredericks & Eccles, 2005; Green & Chalip, 1997). Επιπλέον, οι δραστηριότητες όπως η καταβολή τελών εγγραφής και η αγορά εξοπλισμού, η παροχή μεταφοράς στους αθλητικούς χώρους και η παρακολούθηση των αθλητικών αγώνων συχνά ερμηνεύεται ως θετική υποστήριξη για τη συμμετοχή του αθλητισμού των παιδιών (Stein & Raedeke, 1999).

Στην βιβλιογραφία σχετικά με την γονεϊκή εμπλοκή, άλλες έρευνες εξέτασαν μόνο τις αντιλήψεις των γονέων, άλλες μόνον των παιδιών, ενώ άλλες είχαν μεικτό δείγμα γονέων – παιδιών με συγκριτική μελέτη.

Γονεϊκή εμπλοκή – αντιλήψεις γονέων

Η βιβλιογραφία σχετικά με τη συμμετοχή γονέων στον αθλητισμό των παιδιών τους εξετάζει τόσο τα αρνητικά όσο και τα θετικά αποτελέσματα της εμπλοκής τους. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η συμμετοχή γονέων στις αθλητικές εμπειρίες του παιδιού μπορεί να είναι είτε καλή, είτε κακή. Ένας κρίσιμος και καθοριστικός παράγοντας είναι η υποκειμενική αξιολόγηση του ίδιου του παιδιού, και πως αντιλαμβάνεται το ίδιο την συμμετοχή των γονέων του (Stein & Raedeke, 1999). Υψηλά επίπεδα συμμετοχής των γονέων ενδέχεται να ερμηνεύονται από το παιδί όχι μόνον ως υποστηρικτικά, αλλά και ως πιεστικά.

Αρκετές έρευνες εξετάζουν πως το πρότυπο των γονέων (αν δηλαδή οι γονείς αθλούνται ή ασκούνται) επηρεάζει τα παιδιά. Αδιαμφισβήτητα η γονεϊκή εμπλοκή είτε είναι άμεση – υποστήριξη του αθλητή (Scanlan & Lewthwaite, 1986), είτε πιεστική (Brustad 1988; Scanlan & Lewthwaite, 1986) έχει επιρροή στα παιδιά, στην ψυχολογία και στην απόδοσή τους. Η εμπλοκή των γονέων όμως μπορεί να είναι και έμμεση, εφόσον πολλά παιδιά έχουν σαν πρότυπο τους γονείς τους (Moore, Lombardi, White, Campbell, Oliviera & Ellison, 1991; Motta & Silva, 1999) και στην περίπτωση που ασχολούνται οι ίδιοι οι γονείς με τον αθλητισμό, γίνονται πρότυπα για τα παιδιά τους. Έρευνες έχουν δείξει ότι οι γονείς φαίνεται πως επηρεάζουν τα παιδιά τους, όσον αφορά πως αντιλαμβάνονται τα παιδιά τις ικανότητες τους, το χρονικό διάστημα συμμετοχής τους στον αθλητισμό, την ευχαρίστηση που βιώνουν και την επίδοσή τους (Hellstedt, 1988; Scanlan & Lewthwaite, 1986). Οι γονείς μπορεί να δώσουν ώθηση στην πρόοδο του παιδιού τους στον αθλητισμό (McElroy & Kirkendall, 1980; Scanlan & Lewthwaite, 1986) ή να προκαλέσουν με την στάση τους άγχος στα παιδιά και να συντελέσουν σε αποτυχίες τους (Brustad, 1988).

Ο Moore και οι συνεργάτες του (1991) προκειμένου να καθορίσουν τη σχέση ανάμεσα στα επίπεδα δραστηριότητας γονέων και παιδιών, παρακολούθησαν την σωματική δραστηριότητα σε 100 παιδιά ηλικίας 4-7 ετών και στους γονείς τους. Τα ευρήματα έδειξαν ότι τα παιδιά των δραστήριων μητέρων ήταν 2 φορές πιο πιθανό να είναι δραστήρια από ότι τα παιδιά των αδρανών μητέρων και η αναλογία του να είναι δραστήρια τα παιδιά των δραστήριων πατέρων ήταν 3.5 φορές περισσότερο.

Επιπλέον και οι δυο γονείς όταν ήταν δραστήριοι, τα παιδιά ήταν 5.8 φορές πιο πιθανό να είναι δραστήρια από τα παιδιά των αδρανών γονέων. Έτσι φάνηκε πως οι γονείς λειτουργούν ως μοντέλα ρόλου.

Οι γονείς εκφράζουν διάφορες συμπεριφορές και στάσεις, όπως υποστήριξη και πίεση. Έτσι πολλές έρευνες έχουν εστιάσει στη πίεση και στην ενθάρρυνση των γονέων στα παιδιά, στα πλαίσια των αθλητικών τους δραστηριοτήτων. Σε γενικές γραμμές φαίνεται πως η υποστήριξη συνδέεται με την παρακίνηση και την διασκέδαση (Brustad, 1996; Sanchez-Miguel, Leo, Sanchez – Oliva, Amado και Garcia-Calvo, 2013), ενώ η γονεϊκή πίεση συνδέεται με το αυξημένο άγχος και την καθημερινή πίεση που έχουν οι γονείς στην επαγγελματική τους ζωή (Gould, Udry, Tuffey, Loehr 1996; Leff & Hoyle, 1995).

Όσον αφορά την πίεση, αυτή εκλαμβάνεται ως ένα χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, όπως είναι για παράδειγμα μια κατάσταση ανταγωνισμού. Μπορεί επίσης να εκλαμβάνεται έτσι όπως την εννόησε ο McGrath (1970), σαν μια αγχωτική έννοια, μια συναισθηματική κατάσταση που αντικατοπτρίζει μια ανισορροπία μεταξύ εξωτερικών απαιτήσεων και ατομικής δυνατότητας να ανταποκριθεί το άτομο στις απαιτήσεις αυτές. Οι Lee και MacLean (1997) εννοούν την πίεση, όχι απλά ως ένα χαρακτηριστικό των περιβαλλοντικών απαιτήσεων, αλλά σαν μια ανισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων μιας κατάστασης ή κάποιων ανθρώπων και τις ανάγκες του ανθρώπου που δέχεται πίεση. Με αυτή την έννοια η γονεϊκή πίεση μπορεί να θεωρηθεί ως μέρος της προσωπικής εμπειρίας του παιδιού, που εξαρτάται από τη σχέση μεταξύ της γονεϊκής συμπεριφοράς και των προσωπικών προτιμήσεων / επιθυμιών του ίδιου του παιδιού. Σύμφωνα με το μοντέλο πίεσης των Lee και MacLean, όταν οι γονείς εμπλέκονται περισσότερο από όσο πρέπει στον αθλητισμό του παιδιού τους, η ένταση μεγαλώνει, το ίδιο και η πίεση. Εάν οι γονείς επιδεικνύουν χαμηλότερο βαθμό εμπλοκής, από ότι επιθυμούν τα παιδιά, τότε αυτή η συμπεριφορά εκλαμβάνεται ως αδιαφορία και το παιδί βιώνει χαμηλά επίπεδα πίεσης.

Η μελέτη των ίδιων ερευνητών πάνω σε έφηβους αθλητές στην κολύμβηση δείχνει ότι η πίεση είναι μια ατομική εμπειρία, παρά μια περιβαλλοντική επιρροή. Με βάση τις διαφορές της προσληφθείσας συμπεριφοράς από τους γονείς και επιθυμητής συμπεριφοράς των παιδιών από τους γονείς μετρήθηκε η ικανοποίηση ή η μη

ικανοποίηση των παιδιών με τις εμπειρίες τους στην κολύμβηση. Η έρευνα των Lee και MacLean (1997) έδειξε ότι η ένταση της γονεϊκής συμμετοχής προκάλεσε μια αντίληψη πίεσης στα παιδιά που συμμετείχαν στην έρευνα. Η πίεση των γονιών εκδηλώθηκε με την προσπάθεια τους να έχουν τον έλεγχο ή να θέλουν να διευθύνουν καταστάσεις που αφορούν στις επιδόσεις των παιδιών στα αθλήματα τους. Ωστόσο, ανάλογα με την προσωπικότητα του παιδιού, η ανοχή στην πίεση και ο βαθμός ελέγχου και κατεύθυνσης από τους γονείς ήταν διαφορετικά. Οι σχέσεις που διαμορφώθηκαν από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν δείχνει ότι όταν η πίεση είναι κεντρικό χαρακτηριστικό της γονεϊκής συμπεριφοράς, αυτή βιώνεται πάντα από τα παιδιά. Ακόμη και όταν οι γονείς υποστηρίζουν τα παιδιά τους στις αθλητικές τους προσπάθειες, το παιδί θα νιώσει πίεση αν η υποστήριξη αυτή συνοδεύεται από προσπάθειες ανάληψης ελέγχου της προπόνησης και απόδοσης του. Το αποτέλεσμα της γονεϊκής χειραγώγησης, σε συνδυασμό με τον ατομικό βαθμό ανοχής του παιδιού, ενώ στατιστικά είναι σημαντικό, επεξηγεί μόνον το 24,98 του δείγματος που εξετάστηκε. Αυτό σημαίνει πως και άλλοι παράγοντες που δεν έχουν επισημανθεί στη συγκεκριμένη μελέτη παίζουν το ρόλο τους στις αντιλήψεις των παιδιών σχετικά με την γονεϊκή πίεση. Πολύ πιθανό να είναι παράγοντες που σχετίζονται με τα επίπεδα άγχους (στον αγωνιστικό αθλητισμό) ή με τον προσανατολισμό στόχων.

Η έρευνα των Scanlan και Leithwaite (1986) σχετικά με την γονεϊκή και προπονητική εμπλοκή σε εφήβους παλαιστές, έδειξε ότι οι αθλητές που είχαν θετική εμπλοκή ενηλίκων στο άθλημά τους, ένιωθαν μεγαλύτερη ευχαρίστηση και ικανοποίηση κατά τη διάρκεια της σαιζόν. Επίσης έδειξε ότι η μητρική πίεση και η διασκέδαση / ευχαρίστηση των αθλητών ήταν αντιστρόφως ανάλογες, με την έννοια ότι οι έφηβοι παλαιστές διασκέδαζαν λιγότερο στο άθλημά τους όταν ένιωθαν πίεση από τις μητέρες τους. Οι περισσότερες έρευνες δείχνουν ότι γενικά τα αγόρια αντιλαμβάνονται υψηλότερη πίεση από τον πατέρα τους, ενώ οι νεαροί άνδρες αθλητές θεωρούν ότι η υποστήριξη του πατέρα είναι πιο σημαντική από της μητέρας (Feltz, Lirg και Albrecht, 1992; Hill, 1993; Snyder & Spreitzer, 1973; Yang, Telama και Laasko 1996).

Η έρευνα των Kanters, Boocarro και Casper (2005) με νεαρούς αθλητές χόκεϋ έδειξε ότι οι στάσεις και συμπεριφορές των γονιών επηρεάζουν τις αντιδράσεις των παιδιών για την συμμετοχή τους σε κάποιο άθλημα. Σύμφωνα με την έρευνα, οι

γονείς φάνηκε να έχουν διαφορετική άποψη για τον βαθμό πίεσης που ασκούν στα παιδιά από ότι τα ίδια τα παιδιά, τα οποία θεωρούν ότι η πίεση είναι μεγαλύτερη και ειδικά όταν προέρχεται από την πλευρά του πατέρα. Μάλιστα η επίδραση του πατέρα ήταν ισχυρή, όσον αφορά τη στάση του στα σπορ.

Ο Brustad (1993) αντίθετα ασχολήθηκε όχι με το ζήτημα της πίεσης, αλλά με το ζήτημα της γονεϊκής ενθάρρυνσης, διαπιστώνοντας πως όταν τα παιδιά λάμβαναν ενθάρρυνση από τους γονείς, η αντίληψη που είχαν για την σωματική τους ικανότητα γινόταν μεγαλύτερη. Ο VanYperen (1995) ανέφερε ότι η γονεϊκή υποστήριξη ρυθμίζει την ανακούφιση των αθλητών από το άγχος της εκτέλεσης και δε σχετίζεται με την συζυγική κατάσταση των γονέων ή με την εθνικότητα τους.

Η έρευνα του Knight και των συνεργατών (2016) σκοπό είχε να εξετάσει τις επιρροές της γονεϊκής συμμετοχής στον αθλητισμό των νέων και τονίζει πως θα πρέπει οι επιδράσεις αυτές να εξεταστούν στη βάση των ατομικών διαφορών των γονέων. Επιπλέον υπογραμμίζει τη σημασία του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος. Τα ευρήματα έδειξαν ότι η συμμετοχή των γονιών στα αθλήματα των νέων κατηγοριοποιείται σε ρόλους όπως του υποστηρικτή, προωθητή, προπονητή και οργανωτή. Αυτοί οι ρόλοι ευθυγραμμίζονται με παλαιότερα ευρήματα ερευνών που έδειχναν τις υλικές παροχές των γονέων, αλλά και τη συναισθηματική και ενημερωτική υποστήριξή τους, που έδιναν τη δυνατότητα στα παιδιά να εξελιχθούν στα αθλήματα. Οι προηγούμενες μελέτες έδειξαν πως οι γονείς αναλαμβάνουν όλους τους ρόλους. Στην συγκεκριμένη όμως έρευνα του Knight και των συνεργατών του, οι γονείς είπαν ότι λαμβάνουν μόνον έναν ή δυο ρόλους, ίσως επειδή ήθελαν να τονίσουν περισσότερο έναν ρόλο ή επειδή δεν γνωρίζουν το εύρος της συμμετοχής που μπορούν να έχουν και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν ενδεχόμενα να επηρεάσουν τα παιδιά τους στην αθλητική τους ζωή.

Μια άλλη έρευνα του Gould και των συνεργατών (2016) εξετάζει τον ρόλο των γονέων σε μικρότερα παιδιά που αθλούνται με το τένις (10 ετών και κάτω), από τη μεριά των δέκα καλύτερων προπονητών τένις των ΗΠΑ. Το συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι επειδή σε μικρές ηλικίες ο ρόλος των γονέων είναι καθοριστικός, οι γονείς θα πρέπει να ενημερώνονται συνεχώς από τους προπονητές για το άθλημα του τένις

και τις επιδόσεις των παιδιών, καθώς και το χρόνο που κάθε παιδί μπορεί να διαθέτει για να έχει αποτελέσματα. Από την άλλη πλευρά, οι γονείς οφείλουν να είναι υποστηρικτικοί και ρεαλιστές και να ενθαρρύνουν τους στόχους των παιδιών τους .

Γονεϊκή εμπλοκή – αντιλήψεις παιδιών

Όσον αφορά τις έρευνες που εξέτασαν τις αντιλήψεις των παιδιών για την γονεϊκή εμπλοκή, οι Scanlan και Lewthwaite (1984) διαπίστωσαν ότι αγόρια που ασχολούνταν με την πάλη, ηλικίας 9-14 ετών, ανέφεραν υψηλότερη πίεση από τους γονείς, ανησυχούσαν για το αν θα ικανοποιήσουν τις προσδοκίες των γονιών τους και βίωναν υψηλότερα επίπεδα άγχους. Ομοίως, προηγούμενη έρευνα, πάλι με παιδιά που αθλούνταν στην πάλη αναφέρει ότι το άγχος που συνδέεται με τον ανταγωνισμό, την αντιλαμβανόμενη ικανότητα και ο εσωτερικός έλεγχος ήταν άμεσα συνδεδεμένα με τις γονεϊκές προσδοκίες, τη συμμετοχή, καθώς και την αντιληπτή πίεση (Gould, Eklund, Petlichkof, Peterson και Bump 1991; Weiss, Wiese και Klint 1989).

Στην έρευνα των Leff και Hoyle (1995) για την στήριξη αθλητών/τριών του τένις από τους γονείς και την ενδεχόμενη πίεση που τους ασκείται, φάνηκε ότι οι νέοι αντιλαμβάνονται την υποστήριξη των γονιών ιδιαίτερα έντονη σε αυτό που κάνουν. Τα κορίτσια απάντησαν ότι νιώθουν μεγαλύτερη υποστήριξη και από τους δυο γονείς από ότι τα αγόρια. Τα αγόρια απάντησαν ότι βιώνουν μεγαλύτερη πίεση στις επιδόσεις - κυρίως από τον πατέρα τους - παρά από την μητέρα τους, ενώ τα κορίτσια βίωσαν στα ίδια επίπεδα την πίεση, τόσο από τη μητέρα, όσο και τον πατέρα. Και τ' αγόρια και τα κορίτσια αντιλαμβάνονται την γονεϊκή υποστήριξη θετικά σχετιζόμενη με την απόλαυση που προσφέρει το τένις και την αυτοεκτίμηση που τους προσφέρει. Τα αποτελέσματα της έρευνας αποτελούν ένδειξη μια γενικής σχέσης μεταξύ των αντιλήψεων των εφήβων για την εμπλοκή των γονέων στις στοχευμένες τους δράσεις και την απόλαυση αυτών των δραστηριοτήτων καθώς και την αυτό – αντίληψη των ικανοτήτων που σχετίζονται με το τένις.

Οι Harwood και Knight (2009) εξέτασαν τις αντιλήψεις των παιδιών για την εμπλοκή των γονιών τους στις εξωσχολικές τους δραστηριότητες. Έλαβαν υπόψη τον χρόνο των παιδιών στις δραστηριότητες αυτές και την συναισθηματική εμπειρία που λάμβαναν. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η υποστήριξη των γονέων συνδέθηκε τόσο με τον χρόνο που ασχολούνται τα παιδιά με τις δραστηριότητές τους, όσο και με τη διασκέδαση που βίωναν. Η γονεϊκή πίεση συνδέθηκε με το άγχος των παιδιών και είχε αρνητική σχέση με τη διασκέδαση τους.

Η έρευνα του Carr (2009) είχε δείγμα 96 αγόρια εφήβους (13 ετών και 11 μηνών), που ανήκαν σε αθλητικές ομάδες κρίκετ ή ποδοσφαίρου, από περιοχές της νότιας Βρετανίας και κατέδειξε ότι οι καλές σχέσεις των εφήβων με τους γονείς τους προωθούν και τις φιλίες των παιδιών στον χώρο του αθλητισμού. Δηλαδή, όσο πιο καλές οι σχέσεις εφήβων – γονέων, τόσο πιο θετικές και οι φιλίες.

Η έρευνα της Prewitt-White και των συνεργατών της (2016) εστίασε στη σχέση πατέρα – κόρης αθλήτριας. Η έρευνα αποτελείται από συνεντεύξεις με την εξής θεματική δομή: α) η σχέση μου με τον πάτερα μου υπάρχει εξαιτίας του αθλήματος β) η μητέρα είναι η συναισθηματική γέφυρα μεταξύ εμού και του πατέρα γ) η βοήθεια να γίνω καλύτερη είναι επώδυνη όταν ο προπονητής μου είναι και πατέρας μου δ) ο πατέρας μου είναι πάντα εκεί για μένα. Οι συνεντεύξεις αποκάλυψαν ότι οι κόρες – αθλήτριες πιστεύουν ότι αυτή η αθλητική σχέση θα μπορούσε να είναι πιο ισχυρή, αν συνδυαζόταν με έναν συναισθηματικό δεσμό εκτός αθλητισμού.

Γονεϊκή εμπλοκή – μεικτό δείγμα.

Οι Green και Chalip (1997) υποστήριξαν πως ο αθλητισμός των παιδιών παρέχει ένα πλαίσιο για τη μελέτη της κοινωνικοποίησης γονέων και παιδιών. Η μελέτη τους εστίασε στην δυναμική συμμετοχή παιδιών και γονέων όσον αφορά το ποδόσφαιρο σαν άθλημα των παιδιών. Συμμετείχαν 153 ζευγάρια παιδιών / γονέων. Από τα 153 παιδιά, 128 ήταν αγόρια και 25 κορίτσια, από 5 έως 13 ετών, με εμπειρία στο ποδόσφαιρο από 1 έως 9 χρόνια. Όσον αφορά τους γονείς, 95 ήταν μητέρες, ενώ οι υπόλοιποι 58 γονείς ήταν πατέρες των παικτών. Μετρήθηκε η ικανοποίηση παιδιών και γονέων με το πρόγραμμα του ποδοσφαίρου, τη διαρκή συμμετοχή, την αντιλαμβανόμενη ικανότητα των παιδιών, τις προσδοκίες των γονιών για το παιδί

τους, καθώς και την δέσμευση των γονιών στο ποδοσφαιρικό πρόγραμμα των παιδιών τους. Η ικανοποίηση του προγράμματος των γονέων, η οργανωτική τους δέσμευση, η ενθάρρυνση και η διαρκής συμμετοχή βρέθηκαν να έχουν άμεσα και έμμεσα αποτελέσματα στην αντιλαμβανόμενη ικανότητα των παιδιών, στην ικανοποίηση του προγράμματος και στη διαρκή συμμετοχή στο ποδόσφαιρο.

Μια μελέτη των Wuerth, Lee και Alfermann (2004) στη Γερμανία εξέτασε την εμπλοκή των γονέων στα σπορ των παιδιών τους στη διάρκεια διαφόρων φάσεων της αθλητικής τους καριέρας και αξιολόγησε την εμπλοκή αυτή, τόσο από την πλευρά των παιδιών, όσο και των γονέων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι αθλητές ανέφεραν χαμηλά επίπεδα πίεσης και υψηλά επίπεδα επαίνου και κατανόησης. Οι μητέρες φάνηκε να λειτουργούν περισσότερο σαν πηγή επαίνου και κατανόησης, ενώ οι πατέρες να δίνουν περισσότερη βαρύτητα στην καθοδήγηση. Η πίεση σχετίστηκε με την καθοδηγητική συμπεριφορά των γονέων. Στην προσπάθεια τους οι γονείς να καθοδηγήσουν τα παιδιά για καλύτερες επιδόσεις φάνηκε ν' ασκούν πίεση. Στην 12μηνη διάρκεια της έρευνας, φάνηκε υψηλότερη ανάμειξη γονεϊκής συμμετοχής χωρίς ομαλή μετάβαση στην καριέρα των αθλητών.

Η έρευνα των Wiesman και Fifer (2008) επιχείρησε να κατανοήσει τη γονεϊκή συμμετοχή στα αθλήματα των παιδιών τους, δίνοντας έμφαση στις δυσκολίες και στα οφέλη της ενασχόλησης των παιδιών μ' ένα άθλημα. Επίσης εξέτασε πως αντιλαμβάνονται τα παιδιά την γονεϊκή συμμετοχή στα αθλήματα τους και κατέγραψε πως συμπεριφέρονται οι γονείς στους αγώνες. Η έρευνα χρησιμοποίησε την ανοιχτού τύπου συζήτηση / τον διάλογο με τους γονείς. Δημιουργήθηκαν δέκα ομάδες (focus groups) με συνολικά 55 γονείς (16 πατέρες και 39 μητέρες) ηλικίας 29 έως 59 ετών. Κάθε ομάδα είχε 5 έως 8 γονείς αθλητών. Από τους γονείς, 17 είχαν εμπειρία εθελοντή – προπονητή στο μπέιζμπολ, στο ποδόσφαιρο και στο μπάσκετ. Το δείγμα των παιδιών ήταν 115 παιδιά (77 αγόρια και 38 κορίτσια) με μέσο όρο ηλικίας 11 ετών. Τα παιδιά ασχολούνταν με διάφορα σπορ, μερικά από αυτά με περισσότερα από ένα (κυρίως μπέιζμπολ και ποδόσφαιρο). Οι γονείς φάνηκε να έχουν ξεκάθαρη άποψη για τον ρόλο τους στα αθλήματα των παιδιών τους και γνώριζαν ποια στάση θα έπρεπε να κρατούν στους αγώνες των παιδιών. Μάλιστα εξέφρασαν οι ίδιοι την σκέψη ότι ήταν πολύ δύσκολο κάποιες φορές να ελέγξουν τις συμπεριφορές τους όταν έπρεπε να προστατέψουν το παιδί από κάθε δυσκολία ή αδικία ή ακόμη από

κακή μεταχείριση μπροστά σε άλλους. Στη διάρκεια αγώνων, οι γονείς που αντιλαμβάνονταν πως το παιδί υπόκειται σε άδικη μεταχείριση είπαν πως προέβησαν και αυτοί σε ανάρμοστη συμπεριφορά εναντίον του προπονητή, για την οποία όμως αργότερα μετάνιωσαν. Επομένως συμφώνησαν πως θα έπρεπε να είχαν ελέγξει τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις τους. Επίσης οι γονείς συζήτησαν τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν στο να παρέχουν στα παιδιά τους ποιοτικές εμπειρίες στον χώρο του αθλητισμού. Ωστόσο ο αθλητισμός των παιδιών γινόταν αντιληπτός από τους γονείς σαν ένας παράγοντας που βοηθάει στην καλή ψυχολογία του παιδιού, ενώ μόνο ένας γονέας μίλησε για τα ευεργετικά αποτελέσματα που έχει ο αθλητισμός στη φυσική κατάσταση του παιδιού του.

Τέλος υπάρχουν και έρευνες που συνδύασαν τα ερωτηματολόγια των γονέων και των φίλων αθλουμένων παιδιών και εξέτασαν πως αυτοί οι δυο παράγοντες επηρεάζουν την απόδοσή των νεαρών αθλητών. Για παράδειγμα, ο Atkins και οι συνεργάτες του (2013) εξέτασαν τη σχέση μεταξύ γονέων και φίλων, όσον αφορά την παρακινητική συμπεριφορά σε νεαρές αθλήτριες. Το δείγμα αποτελούταν από 227 κορίτσια ηλικίας 10-14. Αρχικά εξετάστηκαν παράγοντες όπως η αυτοεκτίμηση, η αθλητική ικανότητα, η ευχαρίστηση και η πρόθεσή των ίδιων των κοριτσιών να συνεχίσουν να αθλούνται και στο μέλλον και συνδυάστηκαν με τα ερωτηματολόγια των γονέων και των φίλων τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι θερμοί και υποστηρικτικοί γονείς επηρέαζαν τα κορίτσια στο να έχουν υψηλότερα επίπεδα αυτοεκτίμησης, αθλητικής ικανότητας και ευχαρίστησης. Οι φίλοι των κοριτσιών εστίαζαν περισσότερο στην ατομική τους βελτίωση και στη θετική υποστήριξη. Όσον αφορά την πρόβλεψη της πρόθεσης των κοριτσιών να συνεχίσουν να συμμετέχουν στο αγαπημένο τους άθλημα τους επόμενους 6-12 μήνες, μόνο η απόλαυση ήταν σημαντικός παράγοντας. Γι' αυτά τα κορίτσια, οι γονείς σε πρώτο επίπεδο αποτελούσαν την πρωταρχική πηγή επιρροής στον καθορισμό των θετικών ψυχολογικών βιωμάτων στο άθλημα και οι φίλοι σε δεύτερο επίπεδο. Όπως ήταν αναμενόμενο η διασκέδαση και η απόλαυση ήταν ο παράγοντας κλειδί για να διαπιστωθεί ποιο κορίτσι θα συνεχίσει να ασχολείται με τον αθλητισμό στο μέλλον και ποιο όχι.

Ελληνικές έρευνες

Από την ελληνική βιβλιογραφία οι Giannitsopoulou, Kosmidou και Zisi (2009) εξέτασαν την γονεϊκή συμμετοχή σε Ελληνίδες αθλήτριες. Το δείγμα αποτελούσαν 383 παλαιότερες και τωρινές αθλήτριες με μέσο όρο ηλικίας 20 ετών, με αγωνιστική εμπειρία 7.10 χρόνων, διαφορετικών αθλημάτων (ρυθμικής γυμναστικής, κολύμπι, μπάσκετ, βόλεϊ, στίβο). Το ερωτηματολόγιο αφορούσε στη γνώμη των αθλητριών για την εμπλοκή των γονέων τους στην αθλητική τους καριέρα (καθοδηγητική συμπεριφορά, έπαινος και κατανόηση, ενεργή συμμετοχή, πίεση) και για την επιθυμητή εμπλοκή. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αθλήτριες στη ρυθμική, στην καλλιτεχνική γυμναστική και στο κολύμπι βίωναν μεγαλύτερη εμπλοκή γονέων από όσο επιθυμούσαν, ενώ οι αθλήτριες της ρυθμικής βίωναν μεγαλύτερη καθοδηγητική συμπεριφορά, απ' όσο αυτές επιθυμούσαν. Αθλήτριες στη φάση εξειδίκευσης επιθυμούσαν περισσότερο έπαινο και κατανόηση από τους γονείς. Τέλος, πίεση είχαν όλες οι αθλήτριες, όλων των αθλημάτων από τους γονείς τους.

Στη μεταπτυχιακή διατριβή του Μιχμίζου (2010) συλλέχτηκαν 105 ερωτηματολόγια προπονητών. Σε γενικές γραμμές οι προπονητές και οι προπονήτριες εκτίμησαν τους γονείς ως *Πολύ σημαντικούς* στην αθλητική ανάπτυξη και εξέλιξη του παιδιού τους.

Η μεταπτυχιακή διατριβή της Γρατσάνη (2014) ερεύνησε δείγμα 120 μαθητών δημοτικού και γυμνασίου στην πόλη των Τρικάλων, ηλικίας 10-16 ετών. Διερεύνησε την αντίληψη των παιδιών σχετικά με την εμπλοκή των γονέων στην προπόνηση και τις επιδόσεις τους στον αθλητισμό για να διαπιστωθεί αν αυτή η αντίληψη διαφοροποιείται με την ηλικιακή κατηγορία των παιδιών. Επιβεβαιώθηκε ότι οι γονείς ενθαρρύνουν και αποθαρρύνουν τα παιδιά τους ν' ασχοληθούν με τον αθλητισμό, ενίοτε όμως γίνονται πειστικοί και προβάλλουν τις δικές τους φιλοδοξίες στα παιδιά. Όσον αφορά τις διαφορές ανάμεσα στους δυο γονείς, οι μητέρες έβλεπαν τον εαυτό τους σαν πηγή επαίνου και κατανόησης, ενώ οι πατέρες είχαν περισσότερο καθοδηγητικό ρόλο.

Επίσης στη διπλωματική εργασία του Γιάννη (2014) για την εμπλοκή γονέων και το άγχος Ελλήνων αθλητών και αθλητριών ποδοσφαίρου διαπιστώθηκε, σε δείγμα 60

αθλητών ηλικίας 16-26 ετών, σε ομάδες ποδοσφαίρου του νομού Τρικάλων, ότι τα παιδιά επιζητούν περισσότερη εμπλοκή των γονέων, όσον αφορά την επιβράβευση και την ενεργή εμπλοκή, ενώ παράλληλα δέχθηκαν καθοδηγητική συμπεριφορά και ικανοποιητικά επίπεδα ενεργής εμπλοκής. Ο ρόλος του γονέα φαίνεται ότι είναι καθοριστικός, αφού τα παιδιά επηρεάζονται από τις οδηγίες των γονιών τους, από τη συμπεριφορά και τη γνώμη τους και ανάλογα διαμορφώνουν τον δικό τους χαρακτήρα και την δική τους στάση απέναντι στα σπορ.

Θεωρία Προσδοκίας - Αποτελέσματος

Οι Welk, Babkes και Schaben (2004) θεωρούν ότι τα παιδιά στον αθλητισμό επηρεάζονται από δύο κοινωνικές γνωστικές κατασκευές: τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και την προσδοκώμενη αποτελεσματικότητα. Τα παιδιά που ενδιαφέρονται και ασχολούνται με τον αθλητισμό, συνήθως αξιολογούν την συμμετοχή τους από δύο οπτικές γωνίες: «Αξίζει τον κόπο;» (Προσδοκώμενο αποτέλεσμα) και «Είμαι σε θέση;» (Προσδοκώμενη αποτελεσματικότητα).

Η θεωρία της *προσδοκίας - αξίας* (expectancy – value theory) είναι ένα θεωρητικό μοντέλο που βασίζεται στην κοινωνική θεωρία της μάθησης και στους τρόπους με τους οποίους οι γονείς ερμηνεύουν και παρέχουν εμπειρίες στα παιδιά τους. Οι γονείς «κατασκευάζουν» ενδιαφέροντα στα παιδιά, απόψεις και αυτό-αντιλήψεις, προσφέροντάς τους διάφορες εμπειρίες και επηρεάζοντας την αντίληψη τους για τις εμπειρίες αυτές. Επομένως οι προσπάθειες κοινωνικοποίησης των παιδιών από τους γονείς εξαρτώνται από τις προσδοκίες που έχουν για την επιτυχία του παιδιού και την αξία που δίνουν στην επιτυχία. Έτσι αν οι γονείς περιμένουν το παιδί τους να γίνει επιτυχημένο και δίνουν αξία στις επιτυχίες του, τότε είναι πιο πιθανό να κοινωνικοποιηθούν και οι ίδιοι ως προς τα ενδιαφέροντά του παιδιού. Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί πως το μοντέλο αυτό είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό στο να επεξηγεί τις διαφορές φύλου της προσέγγισης των γονιών. Αν οι γονείς έχουν διαφορετικές προσδοκίες για τα παιδιά τους - ανάλογα αν είναι αγόρια ή κορίτσια σε συγκεκριμένα ενδιαφέροντα - τότε είναι πιθανό να ενθαρρύνουν το παιδί περισσότερο προς αυτή την κατεύθυνση. Οι διαφορές φύλου στην κοινωνικοποίηση και στην επιρροή των γονιών έχουν παρατηρηθεί τόσο όσον αφορά τα μαθήματα του

σχολείου, όσο και τα αθλήματα. Για παράδειγμα, οι Eccles και Harold (1991) βρήκαν ότι τα αγόρια βλέπουν τον αθλητισμό ως πιο σημαντικό, χρήσιμο και ευχάριστο τομέα στη ζωή τους σε σχέση με τα κορίτσια. Ομοίως, οι γονείς συνήθως αναφέρουν ότι ο αθλητισμός είναι πιο σημαντικός για τους γιους τους από ό, τι είναι για τις κόρες τους (Brustad, 1993; Eccles, Jacobs και Harold 1990; Jacobs & Eccles, 1992).

Μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας δείχνει ότι αν και πρόσφατες μελέτες έχουν συμπεριλάβει αυτό-αναφορές από τα παιδιά και τους γονείς τους (Fredericks & Eccles, 2005) δεν υπήρξε προσπάθεια να αξιολογηθεί η σχετική σημασία της συμφωνίας γονέα-παιδιού κατά την πρόβλεψη σημαντικών αποτελεσμάτων όπως το προσδοκώμενο αποτέλεσμα και η προσδοκώμενη αποτελεσματικότητα. Οι περισσότερες έρευνες συμφωνούν ότι το επίπεδο συμφωνίας των αντιλήψεων μεταξύ γονέα και παιδιού μπορεί να είναι ένας σημαντικός παράγοντας κατά την αξιολόγηση της εγκυρότητας των παρατηρούμενων ή / και αυτό-αναφερόμενων μεταβλητών σε μελέτες παιδιών με συναισθηματικά και συμπεριφορικά προβλήματα (Tang, 2002).

Οι Curtis, Dooley και Philipps (2002) διαπίστωσαν επίσης ότι η συμφωνία γονέα-παιδιού τείνει να είναι ισχυρότερη για τις παρατηρήσιμες μεταβλητές, όπως η σχολική επίδοση και ασθενέστερη για λιγότερο παρατηρήσιμες μεταβλητές, όπως οι συναισθηματικές διαταραχές και η έμμεση επιθετικότητα. Προηγούμενες έρευνες έχουν επίσης αναφέρει ότι το φύλο παίζει σημαντικό ρόλο στη συμφωνία γονέα-παιδιού. Για παράδειγμα οι Kolko και Kazdin, (1993) και οι Verhulst και Van der Ende (1992) ανέφεραν ότι τα κορίτσια έχουν την τάση να επιδεικνύουν μεγαλύτερη συμφωνία με τους γονείς από τα αγόρια. Ωστόσο, οι Handwerk, Larzelere, Soper και Friman (1999) δεν διαπίστωσαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων των δύο φύλων. Η εκτίμηση σχετικά με την ηλικία τείνει να είναι αρκετά συνεπής στη βιβλιογραφία, καθώς τα μικρότερα παιδιά τείνουν να συμφωνούν περισσότερο με τους γονείς από ότι τα μεγαλύτερα παιδιά (Achenback, Conaughy και Howeli 1987; Handwerk et al.1999).

Μοντέλο μετακίνησης αθλητών καριέρας

Το *Μοντέλο μετακίνησης αθλητών καριέρας* περιγράφει τη μετακίνηση σαν μια δυναμική διαδικασία κατά την οποία, η αποτελεσματικότητα του αθλητή στην διαχείριση των απαιτήσεων της μετακίνησης ορίζει και το αποτέλεσμα. Αυτή η δυναμική διαδικασία επηρεάζει επίσης και τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της μετακίνησης. Μια επιτυχημένη μετακίνηση αυξάνει τις πιθανότητες ενός αθλητή να έχει μια μακρά και επιτυχημένη καριέρα στον αθλητισμό και να προσαρμοστεί για περαιτέρω προσπάθειες καριέρας. Αποτυχία στην διαχείριση της μετακίνησης οδηγεί σε μια κρίση μετακίνησης, η οποία έχει αρνητικές μακροπρόθεσμες συνέπειες, για παράδειγμα να παρατήρει ο αθλητής την όλη προσπάθεια, νευρώσεις, αλκοόλ / χρήση ναρκωτικών κλπ. (Stambulova, 2009).

Οι απαιτήσεις της μετακίνησης εμφανίζονται από την ρήξη μεταξύ των αντιλήψεων του αθλητή από τη μια πλευρά, τι είναι αυτός /η και τι επιθυμεί να κάνει ή τι πρέπει να γίνει αυτός /η. Αυτή η αντιπαράθεση ενεργοποιεί τον αθλητή, είτε να αναπτύξει καινούριες δυνατότητες, είτε να χρησιμοποιήσει τις ήδη υπάρχουσες για να ανταποκριθεί στην απαίτηση. Αυτή η διαχείριση είναι μια συνεργασία. Η δυναμική ισορροπία μεταξύ των παραγόντων *συνεργασία* και *εμπόδια* καθορίζει την αποτελεσματικότητα της πρόσβασης. Υπάρχουν εξωτερικοί παράγοντες και εμπόδια που βρίσκονται στο περιβάλλον του αθλητή και εσωτερικοί παράγοντες και εμπόδια τα οποία απασχολούν τον αθλητή. Οι εξωτερικοί παράγοντες μπορούν να συμπεριλαμβάνουν την υποστήριξη από τον κοινωνικό περίγυρο, την οικογένεια, τους φίλους, τον δεσμό του αθλητή ακόμη και από τον περίγυρο των συναθλητών και από τον προπονητή. Επιπλέον οι αθλητικοί χώροι μπορούν να λειτουργήσουν σαν εξωτερικοί παράγοντες, όπως το ιατρικό κέντρο της αθλητικής εγκατάστασης με τους γιατρούς και τους φυσιοθεραπευτές του. Οι εσωτερικοί παράγοντες συμπεριλαμβάνουν τα προσωπικά χαρακτηριστικά του αθλητή, προηγούμενες εμπειρίες με μετακινήσεις, γνώσεις σε σημαντικούς τομείς και ικανότητες όπως αυτό-ρύθμιση, παρακίνηση κλπ. Τα εσωτερικά εμπόδια μπορεί να συμπεριλαμβάνουν την ελαττωματική γνώση, την έλλειψη ικανοτήτων, τραυματισμούς κλπ. Τα εξωτερικά εμπόδια μπορεί να είναι έλλειψη άριστων συνθηκών στην προπονητική πρακτική, έλλειψη οικονομικών πόρων ή κοινωνικής υποστήριξης ή ακόμα και δυσκολίες να καταφέρουν μια διπλή καριέρα. Το αποτέλεσμα της διαχείρισης της μετακίνησης

μπορεί να είναι επιτυχημένο ή αποτυχημένο, όταν ο αθλητής μπορεί να διαχειριστεί τις απαιτήσεις με το να ισορροπήσει τις δυνατότητές του και να αντιμετωπίσει τα εμπόδια. Μια επιτυχημένη μετακίνηση εγγυάται την ικανοποιητική συνέχεια της ενασχόλησης των αθλητών με το άθλημά τους και τη διατήρηση της καλής φυσικής και ψυχικής τους υγείας. Εάν συμβαίνει το αντίθετο, τότε ο αθλητής βιώνει μια κρίση μετακίνησης (crisis–transition). Όμως αν ο αθλητής / τρια λαμβάνει την ψυχολογική υποστήριξη να διαχειριστεί την κατάσταση, τότε η μετακίνηση είναι επιτυχημένη. Εάν η ψυχολογική υποστήριξη δεν βοηθάει τον αθλητή / τρια ή δεν του παρέχεται κάποια, τότε το κόστος της αποτυχίας έχει να κάνει με μακροπρόθεσμες συνέπειες, όπως να τα παρατήσει, μειωμένη απόδοση, νευρώσεις, τραυματισμοί, προπονήσεις παραπάνω ωρών από ότι είναι καλό, ψυχοσωματικές διαταραχές κλπ. Ψυχολογικές παρεμβάσεις ή ψυχολογική πρόληψη θα πρέπει να γίνεται πριν την μετακίνηση των αθλητών για να τους προετοιμάσει κατάλληλα για τις επερχόμενες απαιτήσεις (Stambulova, 2009).

Η Stambulova (2003) εντόπισε σε παλαιότερη της έρευνα συγκεκριμένα συμπτώματα για να χαρακτηρίσει το αποτέλεσμα της μετακίνησης ως μη επιτυχημένο, τα οποία εντάσσει σε τέσσερις κατηγορίες: α) μείωση της αυτό-εκτίμησης του αθλητή, β) χρόνια συναισθηματική δυσφορία γ) αύξηση της ευαισθησίας του αθλητή στις αποτυχίες σε μια σειρά ψυχολογικών εμποδίων και δ) αποπροσανατολισμός, όσον αφορά την συμπεριφορά αλλά και την λήψη αποφάσεων.

Η μετακίνηση σε εσωτερικά προπονητικά κέντρα και η διπλή καριέρα ενός αθλητή έχουν τα τελευταία χρόνια επιστήσει την προσοχή των ερευνητών στο πεδίο αυτό (Stambulova, 2016; Stambulova & Wyleman, 2015). Η μετακίνηση σε ένα εσωτερικό προπονητικό κέντρο διαφέρει από την μετακίνηση της διπλής καριέρας από το γεγονός ότι οι αθλητές μετακινούνται εξαιτίας του αθλήματός τους (Stambulova, 2016). Στόχος τους είναι να επωφεληθούν από τις ελίτ εγκαταστάσεις ενός κέντρου, έτσι ώστε να προετοιμαστούν κατάλληλα και άριστα για σημαντικούς αγώνες και να φτάσουν στο μέγιστο της απόδοσης τους. Η κατάσταση των εφήβων αθλητών είναι λίγο διαφορετική, διότι αναγκαστικά πρέπει να ακολουθήσουν διπλή καριέρα γιατί έχουν και τις υποχρεώσεις του σχολείου και δεν μπορούν να εστιάσουν μόνο στην αθλητική τους πρόοδο. Η πρώτη μελέτη αθλητών που ζουν σε προπονητικά κέντρα έγινε στην Ολλανδία (Verkooijen, Van Hove και Dik 2012).

Ωστόσο αυτή η μελέτη εστίασε στη σχέση της αθλητικής ταυτότητας και του *ευ ζην* των αθλητών που ζουν σε Ολλανδικό Κέντρο για Ελίτ Εκπαίδευση σε σύγκριση με τους ελίτ αθλητές που δεν ζουν εκεί. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο βαθμός της αθλητικής ταυτότητας δεν σχετιζόταν αρνητικά με το *ευ ζην* όπως υποτέθηκε πριν. Επιπλέον, οι εσωτερικοί αθλητές δεν έδειξαν διαφορές στην αθλητική ταυτότητα, αλλά έδειξαν χαμηλότερο ψυχο-κοινωνικό *ευ ζην* και μια υψηλότερη μειωμένη αίσθηση ολοκλήρωσης. Ωστόσο η συγκεκριμένη μελέτη για πρώτη φορά έβαλε στο επίκεντρο αθλητές που ζούσαν εσωτερικοί σε προπονητικά κέντρα. Επιπλέον, η μελέτη διεξάχθηκε ποσοτικά και δεν περιορίστηκε σε κάποιο ηλικιακό γκρουπ (οι συμμετέχοντες ήταν από 16-30 ετών). Η μελέτη έδειξε ότι οι αθλητές που μένουν σε προπονητικά κέντρα διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο χαμηλότερου *ευ ζην* και ακολούθως χαμηλότερων επιδόσεων.

Μια άλλη μελέτη πάνω σε αθλητές που μετακινήθηκαν από τα σπίτια τους και έμεναν εσωτερικοί σε προπονητικά κέντρα έγινε στις ΗΠΑ από τους Poczwardowski Diehl, O' Neil, Cote και Haberl (2014). Στη μελέτη, έξι αθλητές που έμεναν στο Ολυμπιακό Προπονητικό Κέντρο στο Colorado Springs μίλησαν για τους εξωτερικούς και εσωτερικούς παράγοντες που διευκόλυναν την επιτυχή μετακίνηση και εγκατάσταση στο νέο περιβάλλον. Επιπλέον έκαναν ψυχομετρικά τεστ αξιολογώντας την αισιοδοξία τους, τις αθλητικές συνεργατικές τους ικανότητες, την αθλητική τους ταυτότητα, την ελαστικότητα και τον προσανατολισμό ζωής τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η αισιοδοξία, μια ισορροπημένη αθλητική και προσωπική ζωή, η βελτίωση της απόδοσης ήταν κρίσιμοι παράγοντες που συνεισέφεραν σε μια επιτυχημένη μετακίνηση. Οι ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα πως μια επιτυχημένη μετακίνηση ορίζεται σαν μια επιτυχημένη προσαρμογή στο νέο περιβάλλον βραχυπρόθεσμα (οι πρώτες εβδομάδες) και μακροπρόθεσμα (μετά από μερικούς μήνες και χρόνια), που οδηγεί σε επιτυχημένη διεθνή απόδοση. Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν αναδρομικά, αφού οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος στην έρευνα μετά τη διαμονή τους στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις και οι διεθνείς τους επιτυχίες ήταν κατά μέσο όρο 5.5 χρόνια πριν την συνέντευξη. Τότε οι αθλητές ήταν κατά μέσο όρο ηλικίας 23.5 χρονών, δηλαδή όταν μετακινήθηκαν στο προπονητικό κέντρο.

Αντιλαμβανόμενη ικανότητα νεαρών αθλητών και γονείς

Οι Babkes και Weiss (1999) σε έρευνα τους βρήκαν ότι νεαροί αθλητές ποδοσφαίρου που αντιλαμβάνονταν ότι οι γονείς τους πιστεύουν στις δυνατότητές τους και σε αυτό που κάνουν, έδιναν πιο συχνά αναφορές στους γονείς τους για την αθλητική τους απόδοση και είχαν καλύτερη επίδοση στο ποδόσφαιρο. Επιπλέον είχαν και υψηλότερο ποσοστό εσωτερικής παρακίνησης σε σύγκριση με τους συνομήλικους τους που ανέφεραν λιγότερες θετικές αλληλεπιδράσεις με τους γονείς τους.

Η έρευνα των Eccles και Harold (1991) διερεύνησε τη σύνδεση ανάμεσα στο σύστημα γονεϊκών αξιών και στις ψυχολογικές ανταποκρίσεις των παιδιών και βρήκαν θετική σχέση ανάμεσα στην αντίληψη των παιδιών για το βαθμό που οι γονείς τους εκτιμούν την συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες και στην αντίληψη που έχουν τα ίδια τα παιδιά για τον εαυτό τους. Με άλλα λόγια, τα παιδιά που αντιλαμβάνονταν ότι οι γονείς τους εκτιμούσαν σε υψηλό βαθμό τη συμμετοχή τους έτειναν να έχουν μεγαλύτερη αντίληψη για την αθλητική (και σωματική) τους ικανότητα, σε σχέση με τα παιδιά που αντιλαμβάνονταν μειωμένη γονεϊκή εκτίμηση για την αθλητική τους συμμετοχή και πρόοδο.

Σύμφωνα με έρευνα των Bois, Sarrazin, Brustad, Trouilloud και Cury (2005), σε δείγμα 152 Γάλλων μαθητών για το πώς επιδρούν οι αθλητικές ασχολίες των γονιών στις αντιλήψεις των παιδιών τους, η στάση των μητέρων απέναντι στον αθλητισμό είχε άμεση επίδραση στον χρόνο που αφιέρωναν τα παιδιά τους στη σωματική δραστηριότητα, ενώ οι πεποιθήσεις των πατέρων επηρέασαν άμεσα τις σωματικές δραστηριότητες των παιδιών τους. Συμπερασματικά, οι γονείς μπορούν να επηρεάσουν τον βαθμό σωματικής δραστηριότητας των παιδιών τους άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή μέσω της δικής τους σωματικής δραστηριότητας ή μέσω των στάσεων τους, όσον αφορά τις ικανότητες των παιδιών τους.

Ο Stuart (2003), μέσα από συνεντεύξεις δυο ομάδων εφήβων κοριτσιών και αγοριών της 8^{ης} τάξης, μια ομάδα χαμηλής και μια ομάδα υψηλής εκτίμησης, με σκοπό να διερευνηθεί η αντίληψη των εφήβων για τη αξία της αθλητικής συμμετοχής, συμπέρανε ότι οι αντιλήψεις, τα πιστεύω και οι αξίες των γονιών που έχουν σχέση με την αθλητική συμμετοχή ήταν παράγοντες που επηρέαζαν και τις αξίες των εφήβων.

Η έρευνα των Fredricks & Eccles (2005) εξέτασε τη σύνδεση γονέα – παιδιού σε δείγμα από γονείς και παιδιά που φοίτησαν στις πρώτες και μεσαίες τάξεις του δημοτικού σχολείου (2^η, 3^η και 5^η) και βρήκαν μια θετική και σημαντική σχέση ανάμεσα στην αντίληψη των γονέων για τη σημαντικότητα και τη χρησιμότητα της αθλητικής συμμετοχής και στην αντίληψη των παιδιών για την αθλητική τους ικανότητα και στην αξία που δίνουν στη συμμετοχή στα αθλήματα και σε διάφορες αθλητικές δραστηριότητες.

Η παρούσα έρευνα

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, όπως παρουσιάστηκε παραπάνω, έχουν γίνει αρκετές έρευνες για την εμπλοκή και συμμετοχή των γονέων στα αθλήματα των παιδιών τους και για το επίπεδο συμφωνίας μεταξύ παιδιών και γονέων. Παρόλο που η έρευνα σε επίπεδο οικογένειας είναι σημαντική και διευρυμένη - καθώς αποτελεί προάγγελο του βαθμού στον οποίο ένα παιδί εμπλέκεται στον αθλητισμό – υπάρχει ένα βιβλιογραφικό κενό σε ό,τι αφορά την ελληνική πραγματικότητα. Καμία έρευνα δεν έχει πραγματοποιηθεί γύρω από ζητήματα σχετικά α) με τα παιδιά που έχουν μετακομίσει σε μία άλλη πόλη και έχουν φύγει μακριά από τις οικογένειές τους για να ενσωματωθούν στους ξενώνες φιλοξενίας μίας ομάδας και β) δεν έχουν ελεγχθεί (αν υπάρχουν) διαφορές εσωτερικής παρακίνησης των παιδιών αυτών ανάμεσα στους αγώνες τους και στις προπονήσεις ποδοσφαίρου. Κρίνεται λοιπόν ενδιαφέρον να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο οι γονείς συμμετέχουν στις αθλητικές εμπειρίες των παιδιών τους, αλλά και πώς τις επηρεάζουν, σε επίπεδα αυτό-αξιολόγησης των ικανοτήτων των παιδιών και της ευχαρίστησης που λαμβάνουν. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα λοιπόν αναμένεται να συμπληρώσουν ένα βιβλιογραφικό κενό και να αποτελέσουν ένα βοηθητικό εργαλείο στους επαγγελματίες του κλάδου.

3. Μέθοδος

Συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν 126 νεαροί αθλητές ποδόσφαιρου, 12-17 ετών. Πιο συγκεκριμένα 15 παιδιά γεννήθηκαν το 1999, 19 παιδιά γεννήθηκαν το 2000, 20 παιδιά το 2001, 21 παιδιά το 2002, 29 παιδιά το 2003 και 22 παιδιά το 2004. Εξ' αυτών τα 48 αγόρια ζουν στους ξενώνες φιλοξενίας ομάδας παιδών, εφήβων και νέων ποδοσφαίρου της Ακαδημίας. Τα υπόλοιπα 78 παιδιά διαμένουν με τις οικογένειές τους. Ο διαχωρισμός εξυπηρετεί συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα.

Έγκριση ερευνητικής εργασίας

Η εσωτερική Επιτροπή Δεοντολογίας του Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ενέκρινε τη διεξαγωγή της προτεινόμενης έρευνας.

Ερωτηματολόγια

Προκειμένου να διερευνηθεί ο σκοπός και οι επιμέρους στόχοι της παρούσας έρευνας σχετικά με την γονεϊκή συμμετοχή σε σχέση με την εσωτερική παρακίνηση των παιδιών, τόσο στις προπονήσεις, όσο και στους αγώνες ποδοσφαίρου, τα ερευνητικά εργαλεία (ανώνυμα ερωτηματολόγια) περιλάμβαναν ερωτήσεις αναφορικά με 1) την αντίληψη των νεαρών αθλητών σχετικά με τη συμμετοχή των γονέων, 2) την εσωτερική παρακίνηση των παιδιών τόσο σε επίπεδο προπονήσεων, όσο και σε επίπεδο αγώνων και 3) την αξιολόγηση των ικανοτήτων τους στο άθλημα.

Οι κλίμακες που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι εξής:

Κλίμακα Γονεϊκής Συμμετοχής στον Αθλητισμό

Για τη μέτρηση της συμμετοχής των γονέων από την πλευρά των παιδιών χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα των Leff και Hoyle (1995) που περιλαμβάνει συνολικά 11 ερωτήσεις, οι 6 πρώτες για την υποστήριξη και οι 5 επόμενες για την πίεση,

δομημένες σε κλίμακα Likert (0 = Δεν μου ταιριάζει καθόλου, 4 = Μου ταιριάζει πάρα πολύ). Οι ερωτήσεις απαντώνται ξεχωριστά για τον πατέρα και τη μητέρα, ενώ οι ερευνητές έκαναν σχόλια τα οποία ενσωματώθηκαν. Το ερωτηματολόγιο μεταφράστηκε από την Αγγλική στην Ελληνική γλώσσα.

Κλίμακα Εσωτερικής Παρακίνησης

Για την εσωτερική παρακίνηση χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο IMI (Intrinsic Motivation Inventory - Ryan, 1982, McAuley, Duncan, & Tammen, 1989), με προσαρμογή στα ελληνικά (Goudas, & Paracharis, 2005). Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο είναι ένα όργανο αξιολόγησης, μέσω αυτό-αναφορών και εκφάνσεων των εσωτερικών κινήτρων για συμμετοχή σε μια δραστηριότητα ή ένα πρόγραμμα. Η λογική του ερωτηματολογίου βασίζεται στο ότι τα άτομα που συμμετέχουν σε μία δραστηριότητα λόγω εσωτερικών κινήτρων θα πρέπει να βιώνουν ανάλογες συναισθηματικές και γνωστικές καταστάσεις και παράλληλα να επιδεικνύουν σχετικές συμπεριφορές. Στο βαθμό λοιπόν που τα άτομα αναφέρουν μέσω του ερωτηματολογίου ότι: α) ευχαριστιούνται και διασκεδάζουν από τη συμμετοχή τους στη δραστηριότητα, β) η δραστηριότητα τους κινεί το ενδιαφέρον, γ) η δραστηριότητα είναι σημαντική γι' αυτούς, δ) ότι καταβάλλουν προσπάθεια, ε) ότι αισθάνονται ικανά να αντιμετωπίσουν τις απαιτήσεις της δραστηριότητας και ε) ότι δεν αισθάνονται πίεση ή ένταση από τη συμμετοχή τους, μπορούμε να συμπεράνουμε την ύπαρξη εσωτερικών κινήτρων για συμμετοχή.

Η ελληνική έκδοση του ερωτηματολογίου του IMI διατηρεί όλες τις κλίμακες του πρωτότυπου ερωτηματολογίου του Ryan (1982). Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τέσσερις υπο-κλίμακες. Οι τρεις πρώτες, ευχαρίστηση/ενδιαφέρον, προσπάθεια/σημαντικότητα, αντιλαμβανόμενη ικανότητα, μετρούν θετικές όψεις της εσωτερικής παρακίνησης, ενώ η τέταρτη, πίεση/ένταση θεωρείται αρνητική.

Τα ερωτηματολόγιο απαντήθηκε δυο φορές, μια σχετικά με την προπόνηση και μια σχετικά με τους αγώνες. Σε κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου ο συμμετέχων, απαντάει σε πεντάβαθμη κλίμακα τύπου Likert, όπου το 1 αντιστοιχεί στο «διαφωνώ απόλυτα» και το 5 στο «συμφωνώ απόλυτα».

Συγκριτική αντιλαμβανόμενη ικανότητα

Για την αξιολόγηση της αντίληψης των παιδιών στο άθλημα του ποδοσφαίρου σχετικά με την ικανότητά τους, χρησιμοποιήθηκε 1 ερώτηση αναφορικά με την επίδοση των παιδιών σε σχέση με την υπόλοιπη ομάδα (1= ο χειρότερος παίκτης, 10 = ο καλύτερος παίκτης) (Kanters, Boccaro και Casper, 2008).

Διαδικασία

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους αθλητές-παιδιά έγινε στην πλειοψηφία τους ομαδικά, είτε στον χώρο προπόνησής τους, είτε στα γραφεία της Ακαδημίας. Κάποια παιδιά συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια ηλεκτρονικά καθώς είχαν ήδη τελειώσει τις υποχρεώσεις τους με το τμήμα τους και είχαν φύγει εκτός πόλης. Για τις ανάγκες της έρευνας κάποια παιδιά συμπλήρωσαν ατομικά και όχι μαζί με την υπόλοιπη ομάδα τα ερωτηματολόγια τους. Εκτός από την ηλεκτρονική συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, όλα τα υπόλοιπα συμπληρώθηκαν υπό την επίβλεψη του ερευνητή και κατά περιπτώσεις και του προπονητή του εκάστοτε τμήματος. Τέλος, τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν ανώνυμα από τα παιδιά, αφού το προηγούμενο διάστημα οι γονείς τους είχαν συναινέσει, υπογράφοντας το αντίστοιχο έντυπο για τη συμμετοχή των παιδιών - αθλητών στην παρούσα έρευνα.

Ανάλυση Δεδομένων

Για τη στατιστική ανάλυση δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS 23. Αρχικά πραγματοποιήθηκε περιγραφική ανάλυση για τις 12 μεταβλητές που δημιουργήθηκαν. Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε η ανάλυση συσχετίσεων (Pearson's *r*) για να εξετασθεί η σχέση των 12 μεταβλητών. Επί της ουσίας εξετάστηκε το πρώτο ερευνητικό ερώτημα, το οποίο αφορούσε στις σχέσεις των διαστάσεων της γονεϊκής συμμετοχής (υποστήριξη μητέρας, υποστήριξη πατέρα, πίεση μητέρας και πίεση πατέρα), με τους παράγοντες της εσωτερικής παρακίνησης των παιδιών, τόσο στις προπονήσεις ποδοσφαίρου, όσο και στους αγώνες.

Έπειτα πραγματοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης μίας κατεύθυνσης (One Way Anova) για να εξετασθούν οι διαφορές των δύο ομάδων, των παιδιών που ζουν στον

ξενώνα φιλοξενίας της Ακαδημίας με τα παιδιά που διαμένουν μαζί με τις οικογένειες τους ως προς τις 12 μεταβλητές που δημιουργήθηκαν. Με την συγκεκριμένη στατιστική ανάλυση εξετάστηκε το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε ανάλυση μερικής συσχέτισης (Partial Correlation) για να εξεταστεί η επίδραση της συγκριτικής αντιλαμβανόμενης ικανότητας στις σχέσεις των διαστάσεων της γονεϊκής εμπλοκής με τις διαστάσεις της εσωτερικής παρακίνησης.

4. Αποτελέσματα

Αρχικά έγινε εξέταση της εσωτερικής συνοχής των υποκλιμάκων με το δείκτη α του Cronbach. Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει το α του Cronbach για κάθε υποκλίμακα, μετά την αφαίρεση κάποιων ερωτήσεων. Βάσει των αναλύσεων προέκυψε πως θα δημιουργηθούν 11 νέες μεταβλητές. Για τις μεταβλητές «στήριξη μητέρας», «πίεση μητέρας», «πίεση πατέρα», «ευχαρίστηση στις προπονήσεις», «προσπάθεια στις προπονήσεις», «αντιλαμβανόμενη ικανότητα στις προπονήσεις» και «αντιλαμβανόμενη ικανότητα στους αγώνες» χρησιμοποιήθηκαν όλες οι ερωτήσεις. Στις παρακάτω μεταβλητές δεν χρησιμοποιήθηκαν κάποιες συγκεκριμένες ερωτήσεις των ερωτηματολογίων. Στη μεταβλητή «στήριξη πατέρα», δεν συμπεριλήφθηκε η ερώτηση «Οι γονείς μου παρακολουθούν τους περισσότερους αγώνες ποδοσφαίρου που παίζω». Στη μεταβλητή «ευχαρίστηση στους αγώνες» δεν συμπεριλήφθηκε η ερώτηση, «όταν παίζω στους αγώνες σκέφτομαι πόσο πολύ μου αρέσει». Στη μεταβλητή «προσπάθεια στους αγώνες» δεν συμπεριλήφθηκε η ερώτηση του ερωτηματολογίου, «Δεν είμαι συγκεντρωμένος στον αγώνα». Τέλος, στη μεταβλητή «πίεση στους αγώνες» δεν συμπεριλήφθηκε η ερώτηση του ερωτηματολογίου, «αισθάνομαι πίεση από το πρόγραμμα των αγώνων». Δεν δημιουργήθηκε η μεταβλητή «πίεση προπονήσεων» λόγω χαμηλής αξιοπιστίας.

Πίνακας 1

Περιγραφικά στατιστικά και δείκτες εσωτερικής συνοχής

	Όνομα μεταβλητών	Αριθμός Ερωτήσεων	M^1	SD^2	Min.	Max.	Cronbach's α
Γονεϊκή εμπλοκή	Στήριξη μητέρας	6	2.98	0.60	1.00	4.00	.65
	Στήριξη πατέρα	5	3.40	0.50	1.00	4.00	.62
	Πίεση μητέρας	5	1.61	0.50	1.00	3.40	.66
	Πίεση πατέρα	5	1.97	0.60	1.00	3.80	.71
Εσωτερική παρακίνηση σε προπονήσεις	Ευχαρίστηση	5	4.11	0.60	2.00	5.00	.75
	Προσπάθεια	5	4.53	0.50	2.60	5.00	.70
	Αντιλαμβανόμενη ικανότητα	5	4.13	0.50	1.60	5.00	.80
Εσωτερική παρακίνηση σε αγώνες	Ευχαρίστηση	4	4.57	0.40	3.50	5.00	.69
	Προσπάθεια	4	4.62	0.40	2.75	5.00	.65
	Αντιλαμβανόμενη ικανότητα	5	4.09	0.50	2.60	5.00	.78
	Πίεση	4	2.70	0.80	1.00	5.00	.64
	Αντιλαμβανόμενη Συγκριτική Ποδοσφαιρική Ικανότητα	1		1.40	2.00	10.0	-
			7.31				

Στον **Σφάλμα!** Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των παιδιών που συμμετείχαν στην έρευνα. Τα παιδιά αναφέρουν ότι η στήριξη που δέχονται από τον πατέρα είναι περισσότερη σε σύγκριση με αυτή που δέχονται από τη μητέρα, παράλληλα όμως μεγαλύτερη είναι και η πίεση που δέχονται από τον πατέρα, σε σχέση με τη μητέρα. Στα ερωτηματολόγια της εσωτερικής παρακίνησης, τα παιδιά βαθμολόγησαν κατά μέσο όρο την ευχαρίστηση και την προσπάθεια στις προπονήσεις χαμηλότερα απ' ότι στους αγώνες.

Πίνακας 1

Συσχετίσεις γονεϊκής εμπλοκής και εσωτερικής παρακίνησης των παιδιών στις προπονήσεις και τους αγώνες ποδοσφαίρου

<i>Measure</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Στήριξη μητέρας	-										
2. Πίεση μητέρας	.23*	-									
3. Στήριξη πατέρα	.41**	-.01	-								
4. Πίεση πατέρα	.01	.66**	.09	-							
5. Ευχαρίστηση Προπόνησης	.15	.19*	.32**	.20	-						
6. Προσπάθεια Προπόνησης	.23*	-.07	.28**	-.18*	.44**	-					
7. Αντιλαμβανόμενη ικανότητα Προπόνησης	.16	-.04	.24**	-.18*	.40**	.48**	-				
8. Ευχαρίστηση Αγώνων	.25**	.22*	.17	.17	.43**	.33**	.19*	-			
9. Προσπάθεια Αγώνων	.17	.04	.29**	-.06	.30**	.47**	.36**	.42**	-		
10. Αντιλαμβανόμενη ικανότητα Αγώνων	.06	-.15	.25**	-.17	.35**	.24**	.66**	.34**	.47**	-	
11. Πίεση Αγώνων	-.10	.00	-.02	.60	-.14	-.09	-.25**	-.02	-.03	-.28**	-

* * p < .001 * p < .05

Στον

Πίνακας 1

παρουσιάζονται οι συσχετίσεις μεταξύ των παραγόντων της γονεϊκής εμπλοκής και της εσωτερικής παρακίνησης σε προπονήσεις και αγώνες. Από τον Πίνακα προκύπτει θετική στατιστικώς σημαντική συσχέτιση μεταξύ της στήριξης της μητέρας με την προσπάθεια στις προπονήσεις και θετική στατιστικώς, υψηλή σημαντική συσχέτιση μεταξύ της μητρικής στήριξης και της ευχαρίστησης των παιδιών στους αγώνες ποδοσφαίρου. Πιο αναλυτικά, τα παιδιά καταβάλουν μεγαλύτερη προσπάθεια κατά τη διάρκεια των προπονήσεων και δείχνουν να ευχαριστιούνται περισσότερο τους αγώνες όσο η στήριξη της μητέρας είναι υψηλή.

Σχετικά με την πίεση της μητέρας σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι υπάρχει θετική στατιστικώς σημαντική συσχέτιση μεταξύ τόσο της μητρικής πίεσης με την ευχαρίστηση των παιδιών στην προπόνηση, όσο και της μητρικής πίεσης σε σχέση με την ευχαρίστηση των αγώνων των παιδιών. Πιο αναλυτικά, φαίνεται πως η πίεση της μητέρας κατά ένα παράδοξο τρόπο αυξάνει την ευχαρίστηση που λαμβάνουν τα παιδιά τόσο στις προπονήσεις όσο και στους αγώνες.

Όσον αφορά την στήριξη του πατέρα σε σχέση με την εσωτερική παρακίνηση των παιδιών τόσο στις προπονήσεις όσο και στους αγώνες, διαπιστώνουμε βάσει των παραπάνω αποτελεσμάτων ότι υπάρχει θετική στατιστικώς υψηλή σημαντική συσχέτιση με όλους σχεδόν τους παράγοντες εσωτερικής παρακίνησης των παιδιών. Πιο συγκεκριμένα η στήριξη του πατέρα σχετίζεται υψηλά θετικά τόσο με την ευχαρίστηση στις προπονήσεις, την προσπάθεια στις προπονήσεις και την αντιλαμβανόμενη ικανότητα των παιδιών στις προπονήσεις, όσο και με την προσπάθεια στους αγώνες, και την αντιλαμβανόμενη ικανότητα στους αγώνες. Πιο αναλυτικά, η γονεϊκή εμπλοκή από την πλευρά του πατέρα με τη μορφή της στήριξης είναι αρκετά σημαντική για τα παιδιά και επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό αρκετούς

παράγοντες της εσωτερικής παρακίνησης των παιδιών, όχι μόνο στις προπονήσεις αλλά και στους αγώνες ποδοσφαίρου.

Τέλος, για την πίεση του πατέρα προκύπτει αρνητική στατιστικά σημαντική συσχέτιση με την προσπάθεια των παιδιών στις προπονήσεις και με την αντιλαμβανόμενη ικανότητα στις προπονήσεις. Με άλλα λόγια, όταν τα παιδιά βιώνουν την πίεση του πατέρα τους, αυτή φαίνεται πως επιδρά αρνητικά στην προσπάθεια που καταβάλλουν στις προπονήσεις και στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται πόσο ικανοί είναι στο άθλημα του ποδοσφαίρου.

Πίνακας 3

Διαφορές μεταξύ παιδιών που ζουν στον ξενώνα και παιδιών που ζουν με την οικογένεια τους

	<i>Df</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. Στήριξη μητέρας	1, 123	0.44	.507
2. Πίεση μητέρας	1, 123	3.24	.074
3. Στήριξη πατέρα	1, 123	0.15	.700
4. Πίεση πατέρα	1, 123	4.18	.043
5. Ευχαρίστηση Προπόνησης	1, 123	0.50	.481
6. Προσπάθεια Προπόνησης	1, 120	0.23	.633
7. Αντιλαμβανόμενη ικανότητα Προπόνησης	1, 124	0.00	.986
8. Ευχαρίστηση Αγώνα	1, 122	0.24	.625
9. Προσπάθεια Αγώνα	1, 121	3.84	.052
10. Αντιλαμβανόμενη ικανότητα Αγώνων	1, 123	1.28	.261
11. Πίεση Αγώνα	1, 121	0.02	.885
12. Αντιλαμβανόμενη Συγκριτική ποδοσφαιρική ικανότητα	1, 124	4.81	.030

** $p < .001$ * $p < .05$

Ο Πίνακας 3 δείχνει αποτελέσματα αναλύσεων διακύμανσης που πραγματοποιήθηκαν για να εξεταστούν οι διαφορές των παιδιών που μένουν στην πόλη με τους γονείς τους και εκείνων που έχουν μετακομίσει στην Ακαδημία και

διαμένουν στους ξενώνες φιλοξενίας μακριά από το σπίτι τους. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι δυο ομάδες διαφέρουν σημαντικά στην αντιλαμβανόμενη συγκριτική ποδοσφαιρική ικανότητα των παιδιών. Συγκεκριμένα, η αντιλαμβανόμενη συγκριτική ποδοσφαιρική ικανότητα των παιδιών που ζουν με την οικογένεια τους βρέθηκε σημαντικά χαμηλότερη ($M = 7.10$, $SD = 1.38$) από εκείνη των παιδιών που διαμένουν στους ξενώνες φιλοξενίας ($M = 7.65$, $SD = 1.30$). Οι δυο ομάδες διαφέρουν στην πίεση από τον πατέρα, με μεγαλύτερη πίεση να δέχονται τα παιδιά που διαμένουν μαζί με τους γονείς τους ($M = 2.06$, $SD = 0.65$), σε σχέση με τα παιδιά που φιλοξενούνται στους ξενώνες ($M = 1.82$, $SD = 0.60$). Επίσης, η προσπάθεια στους αγώνες οριακά φαίνεται να επηρεάζεται από την κατοικία,. Πιο συγκεκριμένα, τα παιδιά στους ξενώνες φαίνεται ότι καταβάλλουν μεγαλύτερη προσπάθεια ($M = 4.72$, $SD = 0.38$) από τα παιδιά που διαμένουν με τους γονείς τους ($M = 4.56$, $SD = 0.45$). Επιπλέον, οριακά σημαντικά διαφέρουν οι δυο ομάδες στην πίεση από τη μητέρα, με τα παιδιά που κατοικούν στους ξενώνες να αναφέρουν μικρότερη μητρική πίεση ($M = 1.51$, $SD = 0.45$) σε σχέση με εκείνα που διαμένουν μαζί με τους γονείς τους ($M = 1.68$, $SD = 0.56$).

Πίνακας 4

Μερικές Συσχετίσεις γονεϊκής συμμετοχής και εσωτερικής παρακίνησης προσαρμοσμένες ως προς την μεταβλητή Αντιλαμβανόμενη Συγκριτική Ποδοσφαιρική Ικανότητα

<i>Measure</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.Στήριξη μητέρας	-										
2.Πίεση μητέρας	.22*	-									
3.Στήριξη πατέρα	.42**	-.03	-								
4.Πίεση πατέρα	.05	.68**	.08	-							
5.Ευχαρίστηση Προπονήσεων	.10	.20*	.30**	.04	-						
6.Προσπάθεια Προπονήσεων	.21*	-.09	.28**	-.20	.43**	-					
7.Αντιλαμβανόμενη ικανότητα Προπόνησης	.17	.03	.25**	-.14	.43**	.49**	-				
8.Ευχαρίστηση Αγώνων	.25*	.22*	.16	.15	.43**	.34**	.15	-			
9.Προσπάθεια	.21*	.08	.30**	-.04	.28**	.47**	.36**	.43	-		

Αγώνων 10.Αντιλαμβαν όμενη ικανότητα	.07	-.11	.25**	-.18	.34**	.22*	.60**	.29**	.47**	-	
Αγώνων 11.Πίεση Αγώνων	-.05	-.03	-.02	.05	-.16	-.10	-.23	.10	-.05	-.24*	-

** p < .001 * p < .05

Τέλος, στον **Πίνακα 4** παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από τις μερικές συσχετίσεις γονεϊκής συμμετοχής και εσωτερικής παρακίνησης προσαρμοσμένες ως προς την μεταβλητή Αντιλαμβανόμενη Συγκριτική Ποδοσφαιρική Ικανότητα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι γενικά οι συσχετίσεις μεταξύ γονεϊκής στήριξης και διαστάσεων της εσωτερικής παρακίνησης δεν τροποποιήθηκαν όταν προσαρμόστηκαν ως προς την συγκριτική αντιλαμβανόμενη ικανότητα.

5. Συζήτηση

Η παρούσα έρευνα εξέτασε τη σχέση της γονεϊκής συμμετοχής με την παρακίνηση των νεαρών ποδοσφαιριστών. Πιο συγκεκριμένα στο πρώτο ερώτημα εξέτασε τις σχέσεις των δυο διαστάσεων της γονεϊκής εμπλοκής, της πίεσης και της υποστήριξης με τους τέσσερις παράγοντες της εσωτερικής παρακίνησης α) την ευχαρίστηση β) την προσπάθεια και το ενδιαφέρον γ) την αντιλαμβανόμενη ικανότητα και δ) την πίεση – ένταση, τόσο στις προπονήσεις, όσο και στους αγώνες ποδοσφαίρου. Ακολούθως στο δεύτερο ερώτημα εξέτασε τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των παιδιών που διαμένουν με τους γονείς τους και αυτών που έχουν μετακομίσει στους ξενώνες φιλοξενίας της ακαδημίας. Τέλος, στο τρίτο ερώτημα εξέτασε πως η αντιλαμβανόμενη συγκριτική ποδοσφαιρική ικανότητα επιδρά στη σχέση της γονεϊκής συμμετοχής με την εσωτερική παρακίνηση.

Όσον αφορά τη γονεϊκή εμπλοκή, το γενικό αποτέλεσμα της έρευνας είναι ότι οι πατέρες ασκούν σχετικά μεγαλύτερη πίεση στα παιδιά από ότι οι μητέρες, παράλληλα τα στηρίζουν περισσότερο, τόσο ψυχολογικά, ηθικά όσο και υλικά (χρηματικά), κάτι που συμφωνεί με προηγούμενες έρευνες που έδειξαν ότι γενικά τα αγόρια αντιλαμβάνονται υψηλότερη πίεση από τον πατέρα τους, ενώ οι νεαροί άνδρες αθλητές θεωρούν ότι η υποστήριξη του πατέρα είναι πιο σημαντική από της μητέρας (Feltz, Lirg & Albrecht, 1992; Hill, 1993; Snyder & Spreitzer, 1973; Yangetal, 1996). Επίσης και η έρευνα των Leff και Hoyle (1995) έδειξε ότι τα αγόρια βιώνουν μεγαλύτερη πίεση στις επιδόσεις και κυρίως από τον πατέρα τους, παρά από την μητέρα τους.

Το πρώτο ερώτημα της παρούσας εργασίας ήταν πώς οι γονείς εμπλέκονται και επηρεάζουν την εσωτερική παρακίνηση των παιδιών - αθλητών στις προπονήσεις και στους αγώνες ποδοσφαίρου. Τα παιδιά καταβάλουν μεγαλύτερη προσπάθεια στις

προπονήσεις αλλά ευχαριστιούνται περισσότερο τους αγώνες ποδοσφαίρου όταν οι μητέρες τους τα στηρίζουν. Τα θετικά αποτελέσματα της στήριξης των μητέρων έχουν βρεθεί και σε προηγούμενες έρευνες (Wuerth, Lee και Alfermann, 2004). Η έρευνα επίσης έδειξε ότι οι μητέρες πιέζουν τα παιδιά, ωστόσο αυτό δεν επιδρά αρνητικά, όπως έδειξε η έρευνα των Scanlan και Leithwaite (1986) για τους νεαρούς παλαιστές.

Η πατρική στήριξη φάνηκε πολύ σημαντική στην παρούσα έρευνα, καθώς επιδρά πολύ θετικά, όσον αφορά την εσωτερική παρακίνηση τόσο στις προπονήσεις, όσο και στους αγώνες. Η πατρική πίεση επηρεάζει αρνητικά τα παιδιά τόσο στην προσπάθεια που καταβάλλουν στις προπονήσεις, όσο και στον τρόπο αντίληψης της ικανότητάς του στο ποδόσφαιρο.

Το δεύτερο ερώτημα της παρούσας εργασίας – το οποίο δεν έχει εξεταστεί σε προηγούμενες έρευνες - εξέτασε τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των παιδιών που έχουν μετακομίσει στους ξενώνες φιλοξενίας της ακαδημίας, σε σχέση με τα παιδιά που διανέμουν στην πόλη, μαζί με τους γονείς τους. Τα παιδιά που μένουν στους ξενώνες έχουν καλύτερη αντίληψη σχετικά με την ποδοσφαιρική τους ικανότητα, σε σχέση με τα παιδιά που διαμένουν με τους γονείς τους. Αυτό το αποτέλεσμα είναι αντίθετο με προηγούμενες έρευνες που έγιναν πάνω στην μετακίνηση αθλητών (Stambulova, 2003; Verkooyen Van Hove και Dik, 2012).

Η δεύτερη διαφορά που βρέθηκε είναι ότι ο τόπος κατοικίας επηρεάζει την πίεση του πατέρα, με την έννοια ότι τα παιδιά που μένουν μαζί με τους γονείς τους αναφέρουν ότι πιέζονται περισσότερο από τον πατέρα τους.

Μια τρίτη διαφορά που βρέθηκε είναι ότι ο τόπος διαμονής φαίνεται οριακά να επηρεάζει την προσπάθεια των παιδιών που καταβάλλουν στους αγώνες. Τα παιδιά που μένουν στους ξενώνες αναφέρουν ότι καταβάλλουν περισσότερη προσπάθεια.

Η τέταρτη και τελευταία διαφορά είναι ότι η μητρική πίεση είναι μεγαλύτερη στα παιδιά που διαμένουν μαζί με τους γονείς τους. Επίσης τα παιδιά που διαμένουν με τους γονείς τους βιώνουν μεγαλύτερη πίεση τόσο από την μητέρα, όσο και τον πατέρα.

Το τρίτο ερώτημα της παρούσας εργασίας, το οποίο δεν έχει εξεταστεί σε προηγούμενες έρευνες - εξέτασε τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά αντιλαμβάνονται τις ποδοσφαιρικές τους ικανότητες σε σχέση με τους υπόλοιπους συμπαίκτες στην ομάδα τους και πώς αυτό επηρεάζει τη σχέση της γονεϊκής εμπλοκής (στήριξη-πίεση) με τα κίνητρα των παιδιών και στις προπονήσεις και στους αγώνες ποδοσφαίρου. Τα

αποτελέσματα έδειξαν ότι η μητρική στήριξη παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια των παιδιών στους αγώνες.

Από τα παραπάνω προκύπτει γενικότερα το συμπέρασμα ότι ο ρόλος του γονέα στην αθλητική δραστηριότητα ενός παιδιού είναι αδιαμφισβήτητα καθοριστικός, καθώς τα παιδιά επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τις οδηγίες των γονιών τους, από τη συμπεριφορά τους και τις απόψεις τους και ακολούθως ανάλογα διαμορφώνουν και τα παιδιά τη δική τους στάση, το χαρακτήρα τους και τη συμπεριφορά τους προς τα αθλήματα. Αυτό έχει ως συνέπεια τα παιδιά να αποκτούν συναισθήματα και πεποιθήσεις, που είναι ικανά σε μεγάλο βαθμό να καθορίσουν την απόδοσή τους.

6. Συμπεράσματα και Προτάσεις

Η παρούσα εργασία επιβεβαιώνει αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών ότι οι γονείς επηρεάζουν σημαντικά τόσο θετικά, όσο και αρνητικά τα κίνητρα των παιδιών τους. Επιπλέον η συμβολή της παρούσας εργασίας είναι ότι κατέδειξε πως βιώνουν νεαροί αθλητές ποδοσφαίρου την γονεϊκή εμπλοκή σε ξενώνες φιλοξενίας της ακαδημίας, συγκριτικά με αυτούς που διαμένουν με τους γονείς τους. Συμπερασματικά, τα παιδιά στους ξενώνες βιώνουν λιγότερη πίεση σε σχέση με τους συμπαίκτες τους εκτός ξενώνων.

Η παρούσα εργασία θα μπορούσε να συμβάλλει σε περαιτέρω έρευνα ώστε να εξεταστούν τα επίπεδα συμφωνίας μεταξύ γονέων και παιδιών εντός και εκτός ξενώνων φιλοξενίας. Επίσης θα μπορούσε να γίνει στο ίδιο ερευνητικό πεδίο ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις παιδιών και γονέων και να ερωτηθούν και οι προπονητές, τόσο με ερωτηματολόγια, όσο και με συνεντεύξεις κατά πόσο και με ποιο τρόπο οι γονείς εμπλέκονται και επηρεάζουν τα παιδιά, όσον αφορά το άθλημα του ποδοσφαίρου εντός και εκτός ξενώνων.

Τέλος, θα μπορούσε να γίνει η ίδια έρευνα με δυο διαφορετικές ακαδημίες ποδοσφαίρου, ώστε να διαπιστωθούν οι διαφορές μεταξύ ακαδημιών στη βάση των ερευνητικών ερωτημάτων, αλλά θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί παρόμοια έρευνα και σε διαφορετικά αθλήματα.

Βιβλιογραφία

Achenback, T., McConaughy, S., and Howeli, C. T. (1987). Child/adolescent behavioral and emotional problems: Implications of cross-informant correlations for situational specificity. *Psychological Bulletin*, 7, 213-232.

Atkins, M. R., Johnson, D. M., Force, E. C., Petrie, T. A. (2013). Do I still want to play? Parents' and peers influences on girls' continuation in sport. *Journal of Sport Behavior*, 36, 329-345.

Babkes, M. L. & Weiss, M. R. (1999). Parental influence on cognitive and affective responses in children's competitive soccer participation. *Pediatric Exercise Science*, vol. 11, 44-62.

Bois, J. E., Sarrazin, P.G., Brustad, R. J., Trouilloud, D. O., Cury, F. (2005). Elementary schoolchildren's perceived competence and physical activity involvement: The influence of parents' role modeling behaviors and perceptions of their child's competence. *Psychology of Sport and Exercise*, 6, 381-397.

Brustad, R. J. (1988). Affective outcomes in competitive youth sport: The influence of intrapersonal and socialization factors. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10, 307-321.

Brustad, R. J. (1993). Who will go out and play? Parental and psychological influences on children's attraction to physical activity. *Pediatric Exercise Science*, 5, 210-233.

Brustad, R. J (1996). Parental and peer influence on children's psychological development through sport. In: Smoll, F. L. & Smith R. E. (Eds). *Children and youth in Sport - A Biopsychosocial Perspective* (112–155). Washington: Brown & Benchmark.

Brustad, R. J. (1996). Attraction to physical activity in urban school children: Parent socialization and gender influences. *Research Quarterly for Exercise & Sport*, 67, 316-323.

Carr, S. (2009). Adolescent – parent attachment characteristics and quality of youth sport friendship, *Psychology of Sport and Exercise*, 10, 653-661.

Chafetz, J., & Kotarba, J. (1995). Son worshippers: The role of little league mothers in recreating gender. *Studies in Symbolic Interaction*, 18, 217-241.

Γιάννη, Θ. Ε. (2014). *Εμπλοκή γονέων και άγχος Ελλήνων αθλητών και αθλητριών Ποδοσφαίρου*, Μεταπτυχιακή διατριβή, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Clarke, N. J. & Harwood, C. G. (2014). Parenting experiences in elite youth football: A phenomenological study. *Psychology of Sport and Exercise*, 15, 528-537.

Clarke, N. J., Harwood, C. G. & Cushion, C. J. (2016). A phenomenological interpretation of the parent – child relationship in elite youth football. *Sport, Exercise and Performance Psychology*, 5, 125-143.

Coakley, J. (2006). The good father: Parental expectations and youth sports. *Leisure Studies*, 25, 153-163.

Γρατσάνη, Π. (2014). *Γονική εμπλοκή και στόχοι επίτευξης στον παιδικό αθλητισμό*. Μεταπτυχιακή διατριβή. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Curtis, L., Dooley, M., Phipps, S. (2002). *Does parent or child know best? An assessment of parent/child agreement in the Canadian national longitudinal survey of children and youth*. Toronto: Statistics Canada.

Duncan, J. (1997). Focus group interviews with elite young athletes, coaches and parents. In: J. Kremer, J. K. Trew & S. Ogle (Eds.), (152-177). *Young people's involvement in sport*, London: Routledge.

Eccles, J. S. (1993). School and family effects on the ontogeny of children's interests, self-perceptions, and activity choices. In: R. Dienstbier & J. E. Jacobs (Eds.), *Developmental perspectives on motivation*, Vol. 40, (145–208), Lincoln: University of Nebraska Press.

Eccles, J. S. & Harold, R. D. (1991). Gender differences in sport involvement: Applying the Eccles' expectancy model. *Journal of Applied Sport Psychology*, 3, 7-35.

Eccles, J. S., Jacobs, J. E. & Harold, R. D. (1990). Gender role stereotypes, expectancy effects and parents' socialization of gender differences. *Journal of Social Issues*, 46, 183-201.

Feltz, D. L., Lirg, C. D., Albrecht, R. R. (1992). Psychological implications of competitive running in elite young distance runners: A longitudinal analysis. *The Sport Psychologist*, 6, 128-138.

Fredericks, J. A. & Eccles, J. S. (2002). Children's competence and value beliefs from childhood through adolescence: Growth trajectories in two male-sex-typed domains. *Developmental Psychology*, 55, 519-533.

Fredericks, J. A. & Eccles, J. S. (2005). Family socialization, gender, and sport motivation and involvement. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 27, 3-31.

Giannitsopoulou, E., Kosmidou, E., Zizi, V. (2010). Examination of parental involvement in Greek female athletes, *Journal of Human Sport & Exercise*, 5, 176-187.

Goudas, M., & Papacharisis, V. (2005). Manual for the Greek version of the Intrinsic Motivation Inventory. University of Thessaly.

Gould, D., Eklund, R., Petlichkof, L., Peterson, K., Bump, L. (1991). Psychological predictors of state anxiety and performance in age-group wrestlers. *Pediatric Exercise Science*, 3, 198-208.

Gould, D., Udry, E., Tuffey, S. & Loehr, J. (1996). Burnout in competitive junior tennis players: A quantitative psychological assessment. *The Sport Psychologist*, 10, 322-340.

Gould, D., Pierce, S., Lauer, L., Wright, E. M. & Nalepa, J. (2016). “Examining Expert Coaches”: Views of parent roles in 19 – and – under tennis. *Sport, Exercise and Performance Psychology*, 5, 89-106.

Green, C. B., & Chalip, L. (1997). Enduring involvement in youth soccer: The socialization of parent and child, *Journal of Leisure Research*, 29, 61 -77.

Handwerk, M. L., Larzelere, R. E., Soper, S. H., Friman, P. C. (1999). Parent and child discrepancies in reporting severity of problem behaviors in three out-of-home settings. *American Psychological Association*, 11, 14-23.

Harwood, C. & Knight, C. (2009). Stress in youth sport: A developmental investigation of tennis parents. *Psychology of Sport and Exercise*, 10, 447-456.

Hellstedt, J.C. (1988). Early adolescent perceptions of parental pressure in the sport environment. *Journal of Sport Behavior*, 13, 135-144.

Hill, G., M. (1993). Youth sport participation of professional baseball players. *Sociology of Sport Journal*, 10, 107-114.

Holden, S. L., Forester, B. E., Keshock, C. M., Pugh, S. E. (2015). How to effectively manage coach, parent and player relationships. *The Sport Journal*, June, 1-12.

Hutchinson, S. L., Baldwin, C. K., Caldwell, L. L. (2003). Differentiating parent practices related adolescent behavior in the free time context. *Journal of Leisure Research*, 55, 396-422.

- Jacobs, J. E. & Eccles, J. S. (1992). The impact of mothers' gender stereotypic beliefs on mothers' and children's ability perceptions. *Journal of Personality and Social Psychology*, *63*, 932-944.
- Kanters, M., Bocarro, J. Caspers, J. (2008). Supported or Pressured? An examination of agreement among parents and children on parent's role in youth sports. *Journal of Sport Behavior*, *31*, 64-80.
- Knight, C. J., Dorsch, T. E., Osai, K. V., Haderlie, K. L., Sellars, P. A. (2016). Influences on parental involvement in youth sport. *Sport, Exercise and Performance Psychology*, *5*, 161-178.
- Kolko, D. J. & Kazdin, A. E. (1993). Emotional/behavioral problems in clinic and non-clinic children: Correspondence among child, parent, and teacher reports. *Journal of Child Psychology and Allied Disciplines*, *34*, 991-1006.
- Lee, M. & MacLean, S. (1997). Sources of parental pressure among age group swimmers. *European Journal of Physical Education*, *2*, 167-177.
- Leff, S. S. & Hoyle, R. H. (1995). Young athletes' perceptions of parental support and pressure. *Journal of Youth and Adolescence*, *24*, 187-203.
- Maccoby, E. E. & Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In: P. H. Mussen (Ed.), *Handbook of child psychology* Vol. 4, (1-101), New York: Wiley.
- McAuley, E., Duncan, T., & Tammen, V. V. (1989). Psychometric properties of the Intrinsic Motivation Inventory in a competitive sport setting: A confirmatory factor analysis. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, *60*, 48-58.
- McElroy, M. A. & Kirkendall, D. R. (1980). Significant others and professionalized sport attitudes. *The Research Quarterly for Exercise and Sport*, *51*, 645-653.
- McGrath, J. E. (1970). A conceptual formulation for research on stress. In: J. E. McGrath (Ed.), *Social and psychological factors in stress* (10-21). New York: Holt, Rinehart, & Winston.

Μιχμίζου, Γ. (2010). *Οι γονείς στην εξέλιξη νεαρών αθλητών κλασικού αθλητισμού από την οπτική των προπονητών*. Μεταπτυχιακή διατριβή. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Moore, L. L., Lombardi, D. A., White, M. J., Campbell, J. L., Oliveria, S. A., Ellison, R. C. (1991). Influence of parent's physical activity levels on activity levels of young children. *The Journal of Pediatrics*, 118, 215-219.

Motta, J, & Silva, G. (1999). Adolescent's physical activity: Association with socio-economic status and parental participation among a Portuguese sample. *Sport, Education and Society*, 4, 193-199.

Poczwadowski, A., Diehl, B., O' Neil, A., Cote, T. & Haberl, P. (2014). Successful transitions to the Olympic training center, Colorado Springs: A mixed –method exploration with six resident-athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 26, 33-51.

Prewitt - White, T. R., Fisher, L. A., Odenheimer, E. F., Buchanan, R. R. (2016). “He just wanted everything to be perfect, me to be perfect”, U.S. NCAA Division I daughter-athletes, experiences of the father – daughter Relationship, *Sport, Exercise and Performance Psychology*, 5, 144-160.

Ryan, R. M. (1982). Control and information in the intrapersonal sphere: An extension of cognitive evaluation theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43, 450-461.

Sánchez-Miguel, P.A., Leo, F. M., Sánchez-Oliva, D., Amado, D. & Garcia-Calvo, T. (2013). The importance of parent's behavior in their children's enjoyment and a motivation in sports. *Journal of Human Kinetics*, 36, 169-177.

Scanlan, T. K. & Lewthwaite, R. (1984). Social psychological aspects of competition formal youth sport participants: Predictors of competitive stress. *Journal of Sport Psychology*, 6, 208-226.

Scanlan, T. & Lewthwaite, R. (1986). Social psychological aspects of competition for male youth sport participants: IV. Predictors of enjoyment. *Journal of Sport Psychology*, 8, 25-35.

Scanlan, T. K, Simons, J. P, Carpenter, P. J, Schmidt, G. W, Keeler, B. (1993). The sport commitment model: Measurement development for the youth-sport domain. *Journal of Sport Exercise Psychology*, 16–38.

Snyder, E. E., & Spreitzer, E. A. (1973). Family influence and involvement in sports. *Research Quarterly*, 44, 249-255.

Stambulova, N. (2003). Symptoms of a crisis-transition: A grounded theory study. In: N. Hassmén (Ed.) *SIPF Yearbook 2003* (97-109), Örebro: Örebro University Press

Stambulova, N. (2009). Talent development in sport: A career transitions perspective. In: E. Tsung-Min Hung, R. Lidor, D. Hackfort (Eds.), *Psychology of Sport Excellence* (97-109). Morgantown, W.V.: Fitness Information Technology,

Stein, G. L. & Raedeke, T. D. (1999). Children's perceptions of parent sport involvement: It's not how much, but to what degree that's important. *Journal of Sport Behavior*, 22, 1-8.

Stuart, M. E. (2003). Sources of subjective task value in sport: An examination of adolescents with high or low value for sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15, 239-255.

Tang, J. (2002). Predicting factors of parent and child agreement on ratings of child emotional and behavioral problems. *Perspectives in Psychology*, 12-19.

VanYperen, N. W. (1995). Interpersonal stress, performance level, and parental support: A longitudinal study among highly skilled young soccer players. *The Sport Psychologist*, 9, 225-241.

Verhulst, F. C. & Van der Ende, J. (1992). Agreement between parents' reports and adolescents' self-reports of problem behavior. *Journal of Child Psychological Psychiatry*, 33, 1011-1023.

Verkooijen, K. T., Van Hove, P. & Dik, G. (2012). Athletic identity and well-being among young talented athletes who live at a Dutch elite sport center. *Journal of Applied Sport Psychology*, 24, 106-113.

Weiss, M. R., Wiese, D. M. & Klint, K. A. (1989). Head over heels with success: The relationship between self-efficacy and performance in competitive youth gymnastics. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11, 444-451.

Welk, G. J., Babkes, M. L., Schaben, J. A. (2004). Parental influences on youth sport participation. In: M. Silva (Ed.), *Biosocial approach of youth sports* (95-122), Faculty of Sport Science and Physical Education: Coimbra.

Wiesman, L. D. & Fifer, A. M. (2008). "The Schedule has been tough, but we think it's worth it": The joys, challenges, and recommendations of youth sport parents, *Journal of Leisure Research*, 40, 505-530.

Wuerth, S., Lee, M. J., Alfermann, D. (2004). Parental involvement and athletes' career in youth sport", *Psychology of Sport and Exercise*, 5, 21-33.

Yang, X., Telama, R., Laakso, L. (1996). Parents' physical activity, socioeconomic status and education as predictors of physical activity and sport among children and youths – a 12-year follow-up study. *International Review for the Sociology of Sport*, 31, 273-293.

Yussuff, K. B. (1991). Parental influence as perceived as motivational agent in competitive sports among selected elite male athletes. *Indian Journal of Behavior*, 15, 36-42.

Παράρτημα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Έντυπο συναίνεσης γονέα/κηδεμόνα για συμμετοχή σε ερευνητική εργασία

Τίτλος Ερευνητικής Εργασίας: Η σχέση της γονικής συμμετοχής με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών

Επιστημονικός Υπεύθυνος-η: Μάριος Γούδας, Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ, ΠΘ, email:mgoudas@pe.uth.gr, τηλ.: 24310-47045.

Ερευνητές: Βερτουδάκης Βασίλης (email:vertou91@hotmail.com; τηλ.6976306267)

1. Σκοπός της ερευνητικής εργασίας

Ο ερευνητικός σκοπός της προτεινόμενης μελέτης είναι ο ακόλουθος: «Η σχέση της γονικής συμμετοχής με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών». Οι επιμέρους στόχοι περιλαμβάνονται αναλυτικά παρακάτω:

Εξέταση της σχέσης των δυο διαστάσεων της γονικής συμμετοχής (πίεση, υποστήριξη) με α) την ευχαρίστηση β) την προσπάθεια / ενδιαφέρον γ) την αντιλαμβανόμενη ικανότητα δ) την πίεση / ένταση

Εξέταση των διαφορών μεταξύ των παιδιών που μένουν στην πόλη και αυτών που έχουν μετακομίσει στους Ξενώνες Φιλοξενίας της Ακαδημίας.

Εξέταση της επίδρασης της αντιλαμβανόμενης ποδοσφαιρικής ικανότητας στη σχέση μεταξύ γονεϊκής συμμετοχής με την εσωτερική παρακίνηση.

Η έρευνα αυτή δεν έχει σχέση με αξιολόγηση του παιδιού σας

2. Διαδικασία

Οι ποδοσφαιριστές-παιδιά θα κληθούν να συμπληρώσουν στα ερωτηματολόγια συνολικής διάρκειας 10-15 λεπτών, είτε πριν ή μετά από κάποια προκαθορισμένη προπόνηση είτε στα γραφεία της ΠΑΕ έπειτα από συνεννόηση για προκαθορισμένη συνάντηση του ερευνητή με τους προπονητές του εκάστοτε τμήματος και με τους ποδοσφαιριστές-παιδιά.

Τα παιδιά θα συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια ανώνυμα

3. Κίνδυνοι και ενοχλήσεις

Δεν υπάρχει ο παραμικρός κίνδυνος ή ενόχληση των παιδιών στη συμμετοχή τους στην έρευνα και στην συμπλήρωση των ερωτηματολογίων. Η έρευνα δεν αφορά την αξιολόγηση των παιδιών.

4. Προσδοκώμενες ωφέλειες

Ο σκοπός της έρευνας έχει να κάνει σχετικά με την εμπλοκή των γονέων στον νεανικό αθλητισμό και καθώς υπάρχει ένα βιβλιογραφικό κενό, όσον αφορά την επίδραση των γονέων στα παιδιά τους στην Ελλάδα που έχουν μετακινηθεί μακριά από τους γονείς τους για την Ακαδημία του ποδοσφαίρου και των παιδιών που μένουν στο σπίτι τους και πηγαίνουν στην Ακαδημία. Επίσης θα εξεταστούν οι διαφορές μεταξύ των παιδιών για την εσωτερική παρακίνηση (ευχαρίστηση -πίεση) από τους γονείς τους, τόσο στις προπονήσεις, όσο και στους αγώνες ποδοσφαίρου. Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας έχουν επίσης ως στόχο να εξάγουν χρήσιμα συμπεράσματα όσον αφορά τα παραπάνω θέματα τόσο για τους προπονητές, τους ποδοσφαιριστές αλλά και τους γονείς με γενικότερο όφελος τον εμπλουτισμό

των γνώσεων και των πληροφοριών σχετικά με θέματα που κρίνονται αρκετά σημαντικά για το άθλημα του ποδοσφαίρου και την βελτίωση του αθλήματος αυτού.

5. Δημοσίευση δεδομένων – αποτελεσμάτων

Η συμμετοχή των παιδιών σας στην έρευνα συνεπάγεται ότι συμφωνείτε με την μελλοντική δημοσίευση των αποτελεσμάτων της. Τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν θα κωδικοποιηθούν συνολικά.

Καθώς τα παιδιά δεν θα γράψουν το όνομά τους στο ερωτηματολόγιο που θα συμπληρώσουν δεν θα είναι δυνατή η δημοσίευση οποιασδήποτε ατομικής πληροφορίας.

Πληροφορίες

Μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις γύρω από το σκοπό ή την διαδικασία της εργασίας. Αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία ή ερώτηση ζητήστε μας να σας δώσουμε διευκρινίσεις και μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου στο τηλέφωνο 6976 30 62 67.

6. Ελευθερία συναίνεσης

Η συμμετοχή του παιδιού σας στην εργασία είναι εθελοντική. Είστε ελεύθερος-η να μην συναινέσετε να συμμετέχει το παιδί σας , και το παιδί σας είναι ελεύθερο να μη συμμετέχει.

Δήλωση συναίνεσης

Διάβασα το έντυπο αυτό και συναινώ ο ποδοσφαιριστής (παρακαλώ συμπληρώστε το όνομα του παιδιού)

.....
.....

του οποίου είμαι γονέας/κηδεμόνας να συμμετέχει σε αυτή την έρευνα.

Ημερομηνία: __/__/__

Όνοματεπώνυμο Γονέα/Κηδεμόνα Υπογραφή Γονέα/Κηδεμόνα